

NOVI GROBOVI

Angela Polis
Po 6 mesečni bolezni je preminula v Euclid-Glenville bolnišnici Angela Polis, rojena Orazem, stara 45 let, stanujoča na 501 E. 143. St. Tukaj zapuša žalujočega soproga Leopolda, doma iz vasi Skednača, fara Brezovica; 2 hčeri, Alice in Ann Sibert; sestro Mary Sluga ter več sorodnikov. Rojena je bila v Evelethu, Minn., ko je bila stara eno leto, se je družina vrnila v Lipovec pri Ribnici, odkjer je prišla sem leta 1925. V domovini zapuša mater Frances Orazem, stara 79 let, 2 sestre, Frances in Ivanko Stepivic, brata Rudolfa in več sorodnikov. Bila je članica dr. Sv. Jožefa št. 169 KSKJ in pod. št. 10 SZZ ter Oltarnega društva pri Marije Vnebovzette. Pogreb se vrši v torek zjutraj ob 8:45 uri iz Jos. Zele in Sinovi pogrebnega zavoda na 458 E. 152. St. v cerkev Marije Vnebovzette ob 9:30 uri in nato na Calvarija pokopališče.

Amelia Meglan
Po kratki bolezni je preminula na svojem domu na 1562 E. 173. St. Amelia Meglan, rojena Zdovec, stara 65 let. Bila je vdova. Soproga Ignatz je umrl leta 1928. Tukaj zapuša 3 otroke, James, Albert C. in Helen Franklin v Albuquerque, N. Mexico, 4 vnukice, brata John in Julius Zdovec, sestro Anna Germ in več sorodnikov. Sin Joseph je umrl leta 1929. Rojena je bila v Logatcu na Notranjskem, kjer zapuša sestro Hermino Vouk. Tukaj je bivala od leta 1906. Bila je članica dr. Zavedne Sosede št. 158 SNPJ in dr. Collinwood Grove št. 62 W. C. Pogreb se vrši v torek zjutraj ob 9:15 uri iz Jos. Zele in Sinovi pogrebnega zavoda na 458 E. 152. St. v cerkev sv. Pavla na Chardon Rd. ob 10:00 uri in nato na Calvarija pokopališče.

Anna Korovich
Po enem tednu bolezni je preminula v St. Alexis bolnici v soboto popoldan Mrs. Anna Korovich, rojena Blaskevich, v starosti 73 let. Stanovala je na 9522 Elizabeth Avenue. Pred 12 leti ji je preminul soprogo Louis, ki ga je težko pogrešala. Tukaj zapuša žalujoče hčer Rose Hebebrand ter sinove Joseph, Louis, Markus, Joseph Manuel, vnuke in pravnuke. Pogreb pokojne se bo vršil v sredo zjutraj ob 8:30 iz Louis Ferfolia zavoda v cerkev sv. Imena na Broadway Ave. ob 9. uri, in od tam na pokopališče.

John Miklavčič
V nedeljo zjutraj ob 11. uri je preminul newburški pionir John Miklavčič v stanosti 73 let. Pokojni je bil med ustanovitelji cerkve sv. Lovrenca kakor tudi pri društvi sv. Lovrenca, št. 63 KSKJ in pevskem društvu Zvon, kjer je bil član do smrti. Spadal je tudi k društvu sv. Ispena. Ranjki je bil zaposlen pri Republic Steel Co. kot furnace tender do leta 1941, ko je šel v pokoj. Njegova soproga Mary je umrla pred 16 leti. Tukaj zapuša žalujoče hčere Sr. M. Stephen O. P. (Dominican order) Frances, Antonia Zupan, Blanche, Stephanie in sina Franka ter vnuke

Vremenski
prerok
pravi:

Danes večinoma oblačno, konec dežja in mrzlo.

in vnukinje, brata Antona in sestro Anno Lekan, v So. Chicagu zapuša brata Bernarda. V starem kraju sestre in brate. Pogreb pokojnika se bo vršil v sredo zjutraj ob 9 uri iz Louis Ferfolia zavoda v cerkev sv. Lovrenca ob 10. uri in potem na Kalvarija pokopališče.

Susan Malitoris
V soboto je umrla v Euclid-Glenville bolnišnici Mrs. Susan Malitoris, stanujoča na 26570 Zeman Ave., Euclid, O. Bila je stara 53 let in rojena v Pennsylvaniji. Njeno deklško ime je bilo Chovanec. Zapuša moža Joseph in sledeče otroke: Ann Torok, Clare Soerel in Dorothy, osem vnukov ter sledeče sestre in brate: Marie Boylan, Margaret Galobek, Irene Pakosh in Andrew Chovanec. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na 17002 Lakeshore Blvd. v torek ob 10. uri v St. Williams cerkev in od tam na Calvarija pokopališče.

William Stalgis
V soboto je umrl po kratki bolezni v Doctor's bolnišnici William Stalgis, star 55 let in rojen v Litvaniji, odkoder je prišel leta 1916. Bil je samec in je živel na 1225 E. 176 St. V Kanadi zapuša brata. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na 17010 Lakeshore Blvd. v sredo ob 9. uri popoldne v cerkev Marije Pomočnice na Neff Rd. in od tam na pokopališče. Truplo bo položeno na mrtvaški oder danes popoldne ob 5.

Težka nesreča v rudniku v Mehiki; 30 rudarjev mrtvih

MEXICO CITY. — V noči od petka soboto je bilo v nekem rudniku srebra ubitih 30 rudarjev, ko se je podsula zemlja, nadajnih 50 do 60 pa je ujetih v rudniku in v past.

Ta rudnik se nahaja približno 80 milj od Mexico City.

Upanje, da se bo zajete rudarje morda lahko rešilo, se je razblinilo v nič, ko se je iz rudnika pričel valiti gost dim, kar je znamenje, da v rudniku gori.

Na delu je reševalno moštvo in stotine ljudi, ki pomagajo reševalcem.

Pakistanec pri Molotovu

MOSKVA. — V soboto se je oglasil pri sovjetskem zunanjem ministru Molotovu S. S. Baig, pakistanski odpravnik poslov.

NASVET M'ARTHURJA ZA MIR

Grožnja z bombardiranjem Kitajske bi končala korejsko vojno in ustalila svet.

WASHINGTON. — General MacArthur je prepričan, da bi grožnja Združenih narodov, da bodo bombardirali komun. Kitajsko, prisilila Sovjetijo, da "poravnava korejsko vojno ter vsa ostala svetovna vprašanja pod nepristranskimi in pravičnimi pogoji".

V pismu, ki ga je pisal MacArthur senatorju Byrdu, demokratu iz Virginije, je med drugim rekel:

"Mi posedujemo še vedno ves potreben potencial (moč), da uničimo šibko kitajsko industrijsko bazo ter preprečimo komunikacije njenih dobav iz Sovjetske zveze. To bi ji onemogočilo nadaljevanje moderne vojne ter vzdrževanje in oskrbo številnih oboroženih sil na bojiščih. Od svoje strani pa bi vse to tudi zelo oslabilo komunistični oprijem na Azijo", je rekel general.

MacArthur je dalje izjavil v svojem pismu, da "Sovjetija ni slepa za nevarnost, s katero je soočena na Daljnem vzhodu, zato bi bojazen pred kitajskim debaklom kaj kmalu pripomogla do poravnave korejske vojne kakor tudi vseh ostalih kočljivih svetovnih vprašanj pod pravičnimi in nepristranskimi pogoji.

Taka grožnja ne bi privedla do tretje svetovne vojne, kakaj v svoji končni analizi bi Sovjetija sama določila čas svojega napada. Ta odločitev bi bila odvisna od njene zaloge atomskih bomb ter njene industrijske moči v primerjavi z industrijsko močjo Združenih držav.

Smrt letalcev na tajni misiji nad New Yorkom

WESTHAMPTON, N. Y. — Visoko nad Long Islandom, kjer sta bili letali na neki tajni misiji, sta kolidirala ameriški težki bombnik B-29 in F-84 Thunderjet letalo. V obeh letalih je bilo sedem ljudi, ki so bili vsi ubiti. Kakor rečeno, sta bili letali na neki tajni misiji in letalsko poveljstvo ni navedlo o nesreči nobenih podrobnosti.

Ženska in dva otroka ubiti v avtomobilski nezgodi v Ohio

ASHTABULA, O. — V koliziji tovornaga in osebnega avtomobila na Route 20 v bližini tega kraja so bili ubiti neka žena in še dve nadaljni osebi, njen mož in dve drugi osebi pa so bili nevarno ranjeni. Ubiti so bili Mrs. Alene Hendren, 54 let stara žena 55 let starega Williama Hendrena, in dva otroka — 11-mesečni Mark Polkov in 2-letni Jerry Polkov. V kritičnem stanju v bolnišnici v Ashtabuli pa so Hendren, 24 letna Mrs. Doris Polkov, mati obeh ubitih otrok, in njen nadaljni otrok 4 in pol leta stari Earl.

Največja draginja gradnje hiš je v Clevelandu

Največja draginja gradnje hiš je v Clevelandu, najnižja pa v Long Beachu, Cal.

CLEVELAND. — Iz pregleda, ki ga je izvedla Federal House Administration v sedemdesetih mestih, je razvidno, da je največja draginja gradnje hiš v Clevelandu.

Za osnovo proračuna so vzeli leseno hišo z dvema spalnicama in brez kleti. V uporabo so vključeni vsi večji stroški razen stavbišča, grelnih naprav in zunanjega "plumbanja".

V Clevelandu, kjer je med vsemi mesti gradnja najdražja, stane taka hiša \$9117, v Long Beachu, Cal., kjer je gradnja najcenejša, pa \$6152.

V Clevelandu je cena za tako hišo za 22% višja kakor v Detroitu kjer bi bila cena \$7471 in skoraj za 15 odstotkov višja kakor v Columbusu in Cincinnatiju, kjer bi stala taka hiša \$7950. In končno je clevelandska cena za 5 odstotkov višja kakor v Springfieldu, Ill., kjer je za Clevelandom gradnja najdražja in kjer bi stala taka hiša \$8636.

Težka avtomobilska nesreča v državi Ohio

BUCYRUS, O. — V soboto je bila v bližini tega kraja težka avtomobilska nesreča, v kateri so bili trije moški in en otrok ubiti, štiri osebe pa nevarno ranjene. Nesrečo se je primerila na Route 30.

'PRAVDA' JE OBJAVILA EISENHOWERJEV GOVOR

Sovjetija se zavzema za vse to, za kar se zavzemajo Združene države. — Sovjeti bodo "z veseljem" pozdravili vsak korak v smeri za rešitev vseh mednarodnih problemov in pomirjenje sveta.

MOSKVA. — Novi voditelji Sovjetske zveze so v izjavi, ki je zavzela celotno prvo stran časopisa PRAVDE, v soboto izjavili, da bodo z veseljem pozdravili vsak korak Združenih držav, usmerjen proti prijateljski poravnavi vseh spornih in kočljivih problemov.

Izjava pozdravlja Eisenhowerjev mirovni govor z dne 16. aprila in pravi:

"Besede predsednika Eisenhowerja so bile sprejete s simpatijami, ko je rekel — "mi iščemo resničen in popoln mir v vsej Aziji in povsod po svetu", in prav tako njegova deklaracija, da "nobeno vprašanje, bilo malo ali veliko, ni nerešljivo, če se ga rešuje z iskrenostjo in spoštovanjem do pravic drugih držav".

Pravda pravi, da bodo sovjetski voditelji pozdravili "vsak korak", ki ga bodo podvzele Združene države ali katera koli druga vlada za "prijateljsko poravnavo težavnih vprašanj".

"To je dokaz", nadaljuje list Pravda, "o sovjetski pripravljenosti za razpravljanje o vseh obstoječih problemih bodisi direktno ali v območju Zdr. narodov".

Pravda je tudi namignila, da se utegne Sovjetska zveza pridružiti nove vrste vojni, kakršno je Eisenhower priporočil, — vojni proti uboštvi in dajanju gospodarske pomoči zastalim deželam s prihranki, ki bi se jih dobilo z razorožitvijo, ko bi bila enkrat poravnana vsa sporna vprašanja med državami.

"Politika, ki jo izvaja Sovjetska zveza", je rečeno v Pravdinem članku, ne more biti v nasprotju z drugimi miroljubnimi državami".

"V kolikor se tiče Sovjetske zveze", pravi dalje Pravda, "ne more biti nobenega dvoma, da bi Sovjetska zveza ne bila pripravljena prevzeti odgovarjajočega ji deleža pri poravnavi težavnih mednarodnih vprašanj".

WASHINGTON. — Bela hiša je izjavila, da je "milejši ton" v Pravdinem članku o nedavnem Eisenhowerjevem zunanjepolitičnem govoru "dobrodošla izprememba od njenega običajnega strupenega napadanja Zdr.

ženih držav in svobodnega sveta". V Beli hiši so izrazili upanje, da je ta Pravdin uvodnik morda "prvi korak v smeri bolj konkretne stvari".

Bela hiša je dobila, da se tega Pravdnega članka sicer ne sme smatrati kot nadomestilo oficijelne akcije sovjetskih voditeljev, toda dovolj značilno da je dejstvo, da je Pravda v celoti natisnila ta Eisenhowerjev govor v vednost ruskemu ljudstvu.

PAMETNI GRE ENKRAT NA LED...

Sovjetsko mahanje z oljčno vejico pušca zapadne zavezniške prilično hladne. — Izgradnja obrambe je prvi pogoj!

PARIZ. — Ministri držav Severnoatlantske obrambne zveze so v soboto obtožili Sovjetski blok, da "še vedno povzroča agresivne vojne v mnogih delih sveta", ter navedli kot najnovejši primer komunistično invazijo države Laos v Indokino.

Ministri so odobrili komunikate, v katerem je rečeno, da bodo oni z veseljem pozdravili vsako resnično prizadevanje, ki je usmerjeno za ublažitev mednarodnega trenja, toda so dodali, da se mora nadaljevati z izgradnjo obrambe.

Koncil, ki je končal s svojim 11. zasedanjem v soboto, ni razpravljajal o "Pravdinem" odgovoru na govor predsednika Eisenhowerja za dosego svetovnega mira.

Pravdin članek je pustil ministre dokaj hladne. "Ako imajo Sovjeti res predložiti kake posebne predloge, jih lahko predložijo potom običajnih diplomatskih potov in mi bomo z veseljem razpravljali o njih", so izjavili.

Ministri so mnenja, da Moskva očividno upa, da bo članek v Pravdi odvrnil svetovno pozornost od vidnega dokaza edinosti, ki so jo izpričali zavezniški tokmi dva dni in pol trajajoče seje NATO držav.

V izjavi ministrov je med drugim tudi rečeno: "Doselej ni bilo še nobene osnovne spremembe v pogledu nevarnosti, ki grozi svobodnim ljudstvom".

Senat je podaljšal kontrolne najemnin

WASHINGTON. — Senat je v soboto odobril podaljšanje kontrol stanarin in najemnin za 3 mesece, — do 1. avgusta. Nižja zbornica je te kontrole že prej odobrila. Predloga gre zdaj predsedniku v podpis.

Srne ustavile avtomobil

FORT ERIE, Ont. James Wilkinson, turist iz Rochester, N. Y. je moral ustaviti svoj avtomobil pred čredo srnjadi, ki je šla ravno preko ceste k napoju k reki Niagari.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Prva obletnica—

V torek ob 8:20 bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Alojza Kozar v spomin 1. obletnice njegove smrti.

Redna seja—

Klub "Ljubljana" ima v torek ob 7:30 zvečer redno mesečno sejo v AJC na Reher Ave.

Četrta obletnica—

V torek ob 7:45 bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Joseph Kozel v spomin 4. obletnice njegove smrti.

Slovenska pisarna
6116 Glass Ave., Cleveland, O.
Telefon: EX 1-9717

ŠOLA (Slovenska sobotna): Druga in tretja skupina napiše pet poljubnih stavkov in prebere berilo "Skofa je pozdravila" (Naša beseda 91). Četrta in peta skupna napiše pismo svoji mami in poišče v katerikoli slovenski knjigi berilo ali pesem o materi ter večkrat prebere.

VAJA (za Rožni venec) v torek zvečer za 4. dejanje, v sredo zvečer za 3. dejanje. — Režiser.

NAŠA PISARNA je ob ponedeljkih in četrtek odprta tudi zvečer od 5 do pol 7.

Dijak Western Reserve univerze — rdeči uradnik

CLEVELAND. — Neki dijak Western Reserve univerze v Clevelandu je bil v petek identificiran kot svoječasi uradnik komunistične partije v Clevelandu.

Omenjeni je 29-letni Eric J. Reinthaler, ki je bil dolgo časa agitator za komunistično stvar v Youngstownu, Ohio, kar je izjavila nič manjša avtoriteta kot sam Daily Worker, glasilo ameriške komunistične partije. — Reinthaler je oženjen in živi s svojo ženo na E. 115 St.

Poljak obojen ker je poslušal radio

VARŠAVA. — Poljsko sodišče je obsodilo Václava Gluhowskega na dve leti zapora, ker je na skrivaj poslušal radio "Glas Amerike".

Stavka bančnih uradnikov v Italiji

RIM. — Italijanski bančni uradniki in drugi nameščenci so šli v sredo na 48-urni štrajk.

NAJNOVEJŠE VESTI

TEHERAN, Iran — Truplo pogrešanega teheranskega policijskega načelnika Mahmuda Afšartusa so našli v plitvem grobu z vrvoj okoli vratu in z zvezanimi rokama.

ANGANGUED, Mexico. — Reševalno moštvo je spravilo večeraj na površje 11 trupel rudarjev, ki so se smrtno ponesrečili v nekem rudniku srebra, kjer se je podsula zemlja.

SAULT STE. MARIE, Ont. — V neki lesen hiši, v kateri je nastal požar, je zgorelo osem otrok.

BEOGRAD. — Komunistična vlada Jugoslavije je objavila pogoje novega zakona glede verstva, v katerem jamči — vsaj na papirju — svobodo vere, toda odklanja vsake koncesije rimsko katoliški cerkvi.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Henderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83 No. 82 Mon, April 27, 1953

Korajžen fant

Najbolj osporovana osebnost v Združenih državah je danes gotovo senator iz Wisconsinu McCarthy. O malokaterem ameriškem politiku se toliko piše kot o njem in sode so zelo različne, eni ga hvalijo, drugi pa ga mečejo v dno pekla. Tudi Evropa se je pričela zanimati zanj in je švicarska "Die Weltwoche" dne 2. aprila napisala o njem dolg, a ne ravno laskav članek. V clevelandskem "The Catholic Bulletin" z dne 17. aprila pa je napisal rev. Fr. James Gillis zelo laskav in kot se zdi, objektivni spis. Zanimivo poročilo o njem in njegovih zadnjih nastopih prinaša tednik "News week" 27. aprila.

Ko je McCarthy ob volilni kampaniji rohnol proti komunizmu po državi Wisconsin, smo pač mnogi mislili, da mu borba proti komunizmu služi predvsem za propagando, da s tem izvojuje sebi in republikanski stranki zmago. Njegova kritika nekaterih odličnih osebnosti ameriškega javnega življenja je šla najbrž nekoliko predaleč, posebno napadi na generala Marshalla so se zdeli mnogim preostri. Nekateri so celo mislili, da se bo republikanski kandidat Eisenhower že tedaj nekako oddaljil od McCarthyja in "maccarthizma." Eisenhower pa je dobro vedel, da je McCarthy zelo koristen republikanski stvar, čeprav je velik del časopisja pisal, da se ta senator "bori proti čarovnicam." Mnogi so tudi pričakovali, da bo wisconsinški senator, ko je opravil svojo propagandno nalogo, postal brezpomemben mož pod vlado Eisenhowerja, pa so se tudi v tem vsteli.

McCarthy je dobil v senatu važno nalogo, da vodi preiskavo o protidržavnem delovanju ustanov in osebnosti ter danes menda ni v Združenih državah osebnosti, ki bi se je razni elementi tako bali kot se njega. Celotno je napovedal, da bodo preiskali tudi nekatere cerkvene kroge radi njih komunističnega in protiameriškega delovanja. Katoliška cerkev se take preiskave prav nič ne boji.

Kako veliko sovraštvo si je McCarthy nakopal v nekaterih krogih s svojo borbo proti komunizmu, je pokazala afera z Angležinjo lady Astor. Ob navzočnosti predsednika Eisenhowerja in prvih ameriških osebnosti je pri svečani pojedini nekdo ponudil senatorju McCarthyju časo s pijačo, lady Astor je pri tem pikro pripomnila: "Želim, da bi bil notri strup." Toda ravno ob tej priliki je osovraženi senator pokazal, da se zna premagovati in da je pravi gentleman. Ko ga je nekdo opozoril na to, kaj je rekla Astorjeva, je mirno pripomnil: "Razumem, da napravi tako opasko neka ljubozniva in fina stara dama, toda jaz tega nisem slišal." McCarthy ni zahteval nikakega zadoščenja.

McCarthyjeva življenjska pot je značilna za ameriške razmere. Rojen je bil 14. nov. 1908. kot otrok številne katoliške irske družine, ki je morala trdo delati na farmi, da se je preživljala. Do 14. leta je moral farmarski fant težko delati na očetovem posestvu, takrat pa je pričel s 65 dolarji svoje lastno podjetje, koksarstvo. Že s 16 leti je imel 2,000 jaičaric in 10,000 perutnine za zakolj. Nato je s pomočjo dobrih učiteljev v enem samem letu končal srednjo šolo (High school). Postal je stipendist na jezuitski univerzi in je že dve uri po končanem advokatskem izpitu otvoril svojo lastno pisarno. Kmalu nato je bil izvoljen za sodnika, med drugo svetovno vojno se je prostovoljno javil k marinom in se je udeležil vojne v Evropi. Leta 1946 pa je nepričakovano prodril pri volitvah za senat, ko je prej dosegel v republikanski stranki nominacijo proti uglednemu senatorju Robertu La Follette.

Moč McCarthyjeve osebnosti leži predvsem v tem, da je ljudski človek, zelo ljubezven v občejanju, da v svojih govorih zna najtežje probleme jasno in preprosto prikazati in da neizprosno biča napake v javnem življenju ter da je bil vedno odločen nasprotnik komunizma. Pri zadnjih volitvah so ga volili tudi delavci kljub nasprotnim navodilom njih unij. Mnogi mu očitajo, da je demagog in da mu je vsako sredstvo dobro za doseg njegovih ciljev, da celo hrepeni po predsedniškem stolcu, kar je sam odločno zanikal.

Največ nasprotovanja in napadov časopisja pa je doživel McCarthy ob priliki imenovanja Mr. Bohlena za poslanika v Moskovi in tozadevne debate v senatu o tem. Newyorški časopis "World Telegram" ga je napadel, da je s svojo nečedno gerilsko, črno in širokoustno taktiko prisilil senat, da je moral z njim v umazane kanale. Sodelavec pri clevelandskem "The Catholic Bulletin" F. J. Gillis pa je ob tej priliki v dolgem članku skušal pravično prikazati McCarthyjev nastop proti temu imenovanju. Ves njegov članek dokazuje, da je wisconsinški senator le dosleden in korajžen fant. McCarthy je namreč še vedno samski. V svoji doslednosti se je postavil v nasprotje samemu predsedniku Eisenhowerju in mogočnemu voditelju republikancev v senatu Taftu. Če bi bil McCarthy iskal samega sebe, bi tega pač ne bil storil.

Rev. Fr. J. Gillis namreč piše, da je njegov prijatelj, časnikar, poslušal vse McCarthyjeve govore v senatu in sprevi. del, da mož nastopa vedno zmerno in dostojno, da je sam — Gillis — prebral vse, kar je napisal senator, da je poslušal,

ko je govoril v katoliškem institutu za tisk v New Yorku in tudi njegove govore na televiziji, pa je le mogel ugotoviti, da "jože govori zmerno, strpno, potrpežljivo in gentlemen-sko." Imenovanju Mr. Bohlena se je uprl le radi tega, ker je dosleden nasprotnik komunizma in vsaki popustljivosti napram njemu kakor tudi vsemu, kar so rodile nesrečne konference v Jalti in Teheranu. Tam pa je bil Mr. Bohlen ne samo tolmač, marveč tudi svetovalec predsednika Roosevelta.

Da se je ob tej priliki McCarthy uprl Eisenhowerju, Taftu, veliki večini v senatu obeh strank in celo javnemu mnenju, je pač znak, da je res dosleden in korajžen fant. M.

Mnenja in vesti

IZ ŽELEZNEGA OKROŽJA

Piše Andrejček

Duluth, Minn. — Zadnjih par tednov se je veliko pisalo, govorilo po radio in televiziji o komunističnem diktatorju Jožetu Stalinu. Navada je, da se o vladarjih ob smrti veliko piše in pripoveduje. Tudi o Stalinu se je. Ruski narod je delal pokoro pod njim nad dolgih trideset let. Pod njim se je rusko državo, družabno, gospodarsko in politično življenje preosnovalo po njegovi komunistični zamisli. Poudarjal je Stalin sicer Marksov evanجيل in socializem, ampak Stalinov komunizem je po svojem bistvu daleč od pravega poštenega socializma, kjer naj bi se šlo za pravo družabno enakopravnost in svobodo. Zadnjega njegov komunizem poznal ni. Gradil je novo družabno življenje na podlagi strogega absolutizma, ki ni poznal nikake popustljivosti. Sam sebe je postavil za avtoriteto in ugovorov ni poznal, ne trpel. Komunistična partija, je morala po njegovih zamislih delovati, kdor je ugovarjal, je bil kratko malo "počiščen." Pri tem je nastopal tako odločno in kruto, da ga najbrže pri vladanju ni posekal naslednj, v zgodovini ni noben diktator ne vladar. Zgodovinarji postavljajo Stalinu kot krutega oblastnega diktatorja na prvo mesto pred vse dosedanje slične okrutneže. V tem oziru je bil res odločen osebnost, z naravo in lastnostjo, kakoršno je težko najti med ljudmi.

Stalin je bil rojen za diktatorja. Po značaju je bil krut, trd in neizprosni. Nedolžne žrtve so padale po njegovih odlokih. Kamenje bi se jih bilo usmilo. Stalin se jih ni! Kakor nekaj krvoločni tiger v človeški podobi. Tako je vzgojil tudi svoje oprede v satelitskih državah. Rakosi v Ogerski, Paukerca v Romuniji, Gotwald v Češki, Tito v Jugoslaviji, Mao Tsung v Kitajski in drugi so njegovi učenci in vsak izmed njih ga je vneto posnemal v okrutnosti in samopasnosti. Vsi so hoteli biti

kot nekaki bogovi v svojih deželah. Klali, morili, polnili ječe s političnimi nasprotniki, ustanavljali suženjske prisilne delavnice, itd. Pri tem pa označevali svet, da gradijo in zidajo "pravo demokracijo in svobodo." Gradili so Stalinovo demokracijo in svobodo, ki ni drugača kakor ena sama laž! Pa so se le milijoni navduševali za njo. Celotno tu v Ameriki pri polnih mizah in dobrotah so se dobili ljudje in se še dobe, ki se za to lažljivo Stalinovo demokracijo in svobodo ogrevajo. Stalinu so častili kakor svojega papeža in boga. Po skrivnih dvoranah je visela njegova slika in od fanatizma zapleplejeni in hipnotizirani so padali pred njim in ga častili kakor boga. Tako je znala komunistična laž slepiti in zavajati. Marsikje se to še dela. In to v prosvitljemem dvajsetem veku, ko bi človek mislil, da so ljudje vsaj toliko opiljeni, da znajo računati praktično in da vedo, da je dvakrat dve štiri in da drugače biti ne more. Pa so še milijoni, ki sprejemajo laž za resnico in se predajajo laži, da jih ta vodi in zaslepljuje. Neverjetno, pa vendar resnično.

Krščanski svet je sprejel vest o Stalinovi smrti mirno. Zaveden kristjan je z resnim obrazom gledal na vest o njegovi smrti z zavestjo, da je s Stalinom padel zopet eden, ki je hotel v svetu izbrisati zavest, o pravem Bogu, v katerega kristjani verujejo. Kakor je padel Neron, drugi pred njim in za njim, tako je padel tudi Stalin — večni Bog, pa še živi in bo živ na veke. Nad Bogom Stalin ni zmagal in nikoli noben samodržec ne bo. Slovanska Rusija je pod Stalinom mnogo trpela in bo še trpela pod njegovimi nasledniki. Neko strašno očiščenje je to. Božja previdnost že ve zakaj. Posamezni kristjani se večkrat vprašujejo, zakaj to trpljenje? Zakaj dopuščajo Bog to? Kot ljudje tega ne moremo razumeti. Ve pa Bog za kaj to!

remo razumeti. Ve pa Bog za kaj to!

Ko je prišla vest v svet o Stalinovi smrti, je bilo poročano tudi, da je sveti Oče molil za Stalina in priporočal drugim, naj molijo za Stalinovo dušo. Mnogi kristjani tega niso mogli razumeti, nekateri so celo ugovarjali, češ za takega krvnika, bom zdaj pa še molil? Ne, sv. Oči ni prosil, da bi molili za krvnika Stalina, za tistega krutega in neusmiljenega Stalina, ki je podpisaval stotisočim krivično smrt in trpljenje. Prosil je, da molimo za njegovo dušo, katero je ustvaril tisti vsemočni Stvarnik, kakor je ustvaril tvojo in mojo dušo, za katero je sam včlovečen Bog — Kristus prelil svojo sveto kri. Božje usmiljenje je nam zemljanov čestokrat težko doumeti. Če gremo v duhu s Kristusom na veliki petek na Kavalirjo, tam pod Njegovim križem čujemo besede, ki jih je Odrdešenik rekel desnemu razbojniku: "Še danes boš z menoj v raj." Božje usmiljenje v svoji neskončni ljubezni do človeških duš se tudi razodeva v sv. evangeliju: Tisti, ki bodo poslednji bodo prvi ...

Ne sodimo, da ne bomo soje. ni. Božje usmiljenje je brezmejno, ne tako, kakoršnega prakticirajo komunistični diktatorji in nasilniki. Privoščimo milost božjo in njeno usmiljenost tudi onim, ki jo nam oni sami ne znajo privoščiti. V božjih očeh so njihove duše dragocene, kakor naše, naj se jih Bog usmili, ako je taka Njegova sveta volja. Pogledimo okrog se na druge zadeve.

Statistike so zanimive, ker podajajo s številkami podprte dogodke in dejstva. Nekatere se spominjam, sem razlagal trdemu Gorenjcu, kaj je statistika. Pa me je mož švrknil s svojim srim pogledom rekoč, kaj bi to omenjal, reci raje: tako je zapisano črno na belem! Torej statistika je nek dokaz "črno na belem" — če je prava in resnična statistika. Dr. Meyer Naide iz Filadelfije objavlja neko statistiko, ki kaže, da v Ameriki vsako leto okrog 30,000 ljudi umre za "Blood Clots," to je zamašitev krvnega obtoka v žilah. Omenjeni zdravnik povdarja, da največjim ljudem se začne strjevati kri v žilah v nogah. Taka strnjeva kr v malih koscih je po obtoku po žilah pogostna navzgor v telo, v pljučah se ustavi in poškojuje pljučne cecilnike in že večkrat povzroči smrt. Včasih se ustavi v žilah v glavi, al kje drugje in nastopi smrt. Automobil-ske nezgode pa zahtevajo okrog 40,000 do 45,000 ljudi vsako leto. Bogata žetev za belo ženo Smrt. Osemnajstletni John J. Russ, s Hibbinga je obtožen pred so-

diščem kaznjive malomarnosti v prometni nezgodi, ki se je dogodila 13. marca t. l. in je povzročila smrt 37 let staremu Franku Musichu z Kitzville, Minn.

Harry Truman je na potovanju. Deloma počiva, deloma potuje. Ko je došel v Wilmington, California, ga je tamkaj neki "taxi-cab driver" zapeljal pred napačno hišo. Mr. Truman je šel pozvonit na vrata, misleč, da je to dom George Killion-a, predsednika od "American President Lines" (parobrodna tvrdka), pa se je pojavil na pragu Trumanu neznan mož, ki odvrne: "Mr. Killion ne živ tukaj." Potem pa bolj natančno pogleda in reče: "Upam, da ne bote užaljeni, ampak vi zgledate natančno kakor Harry Truman?" Tedaj pa Harry odgovori: "Morda bo vas vznemirilo, ampak jaz sem Harry Truman!"

Cesar Selassie v Etiopiji je te dni poslal svež bataljon Abesincev v Korejo. Etiopija je članica Organizacije Združenih Narodov in cesar Selassie drži svojo besedo in sodeluje v OZN. Ko je pa njega Mussolini napadel pred 20 leti, se pa nobena velesila ni zmenila, da bi šla Selassieu na pomoč. Možatosti bi se zlasti kramarski Angleži lahko učili od Abesincev, ker slednji besedo držijo bolj, kakor plavokrvi Angleži.

Čas je za piko pri tem mojem dopisu, pa še drugi kaj.

Anton Grdina st. stopa v 80. leto

Cleveland, O. — Ni vsakemu dano, eden teh redkih je Anton Grdina st., da bi v taki mladeniški živahnosti še vedno opravljaj svoje številne posle in izpolnjeval mnogotere dolžnosti na pragu svojega 80. leta. Nima časa, da bi pomislil na to, in da ni bil prav nič pripravljen nanj, sem videl iz razgovora, ki sem ga imel z njim pred dobrim tednom. Šlo je za rojstni dan in leto. "Devetinsedemdeseto bom dovršil," pa skoro ni hotel priznati, da bo 26. aprila letos njegov 80. rojstni dan. Pa je le res, dasi bi skoro ne verjeli, če samo pogledamo njegov hiter korak, njegovo takojšnjo pripravljenost, da izvrši kakšno težavno delo ali gre na dolgo in naporno pot. Kakor je bilo lani v jeseni. Kar v minuti se je odločil za pot v Jugoslavijo. Da je obiskal takrat celo sv. Višarje. Je vrnila v Ameriko, namesto da in to še ob prilično slabem vremenu, nas je vse presenetilo. Na koncu njenega pisanja je pa Mož je trda grča, kakor jih je stalo, da če to Titovim nasproti malo. Pa je pač tak, kakor je bil nikom ni dovolj, bo pa še "drudvedno ob delu, ki si ga je nagrogil kaj naragljala." Odkrita je, madil na svoje rame, da jih bo več treba prijeti zanj, če bo on enkrat klonil. Kljub težkim bremenom, ki jih je nosil kot oče in eden prvih pionirjev slovenskega rdu, so njegova ramena še vedno neupognjena, njegove oči iskrene, njegova roka prva pripravljena pomagati, kjer je to v gledi pevecv Slovenskega treba. Kot našega človeka ga okteta in so med drugim sklenipoznajo ne samo Kulturni vrtoili, da bodo dali za mašo, če prvi in cerkvene ustanove, ampak deo sem. Ko se je zbudil, se je tudi Amerikanci angleškega rodu. Naj povem še to-le. Dva moza sta spravljala težak stroj na svoje mestu, jaz sem jima pomagal. Ob mojem slovenskem imenu se oglasi eden od njiju, Irec po imenu, da bi se moral imenovati ta del mesta ob St. Clairju "Grdina-town." Seveda, Grdina drive imamo že.

Ne bom našteval nikakih podrobnosti, vem da bi mu tako da teh šol ni nikoli znotraj videl? inventariziranje ne bilo ljubo, pa pa vendar ve toliko o njih povedat končam samo z željo, da bi slav-dati!

ljeneč — če Bog da — praznoval še mnogo zdravih let v krogu svoje družine, in da bi poleg drugega svojega dela zavrtil še veliko lepih filmov nam in sebi v veselje. Dr. I. C.

Rdeči križ v 23. vardi pre-koračil kvoto

Cleveland, O. — "Ne moremo najti besed, s katerimi bi se Tebi in Tvojim zvestim sodelavkam zahvalili za sijajen uspeh, dosežen pri zadnjem nabiranju prispevkov za Rdeči križ za l. 1953 v 23. vardi. Danes 9. aprila kaže, da ste nabrale \$3,370.19. Pri srčna hvala! Eileen Petrie, okraj na načelnica."

Zgornje pismo sem prejela od Rdečega križa. Za nas določena kvota je bila \$2,808, torej so naše pridne žene nabrale \$562.19 več, kot je bilo določeno. Naj se sedaj še jaz zahvalim vsem pridnim sodelavkam, ki se niso ustrašile dela, žrtvovale svoj čas in tako pomagale doseči ta sijajen uspeh.

Hvala našima slovenskima dnevnikom "Ameriški Domovini" in "Enakopravnosti," ki sta kampanjo podprla. Hvala tudi vsem trgovcem, obrtnikom, podjetnikom, društvom in vsemu prebivalstvu 23. varde, ki se je pozivu tako velikodušno odzvalo. Tisočera hvala!

Cecilia Subel, načelnica 23. varde.

KRAMLJANJE

Stric Matic je videl na "Krogovem" predavanju v Slov. nar. domu "razne koritarje." Ker sem bil tudi sam tam in ljudi na St. Clair se dosti dobro poznam, morem reči, da med poslušalci ni bilo drugih koritarjev — velika večina krogovcev je še tako mlada, da do korit ni mogla seči — kot Sansova trojka, ki je prišla poslušati, kako zaroto kujejo "be-logardisti."

Njega dni so pripovedovali, da je pri Sansu tudi nekaj bistrih ljudi in na prvi pogled bi kdo res utegnil soditi, da imajo nekateri od njih nekaj soli v glavi, toda trojka, ki se je udeležila omenjenega predavanja, gotovo ne spada med "slane," sicer ne bi mogla poročati svojim ta vikšim, da je "predavatelj navzočim razložil natančen načrt, kako bodo zasedli prazne stolčke v suvereni Sloveniji, ko bo Titova vlada kaput." Morda so pa fantje v spodnjih prostorih narodnega hrama pogledali pregloboko v kozarec, pa so zamenjali ono, o čemer je bilo govora zgoraj s tem, o čemer se razpravljali s tovariši spodaj.

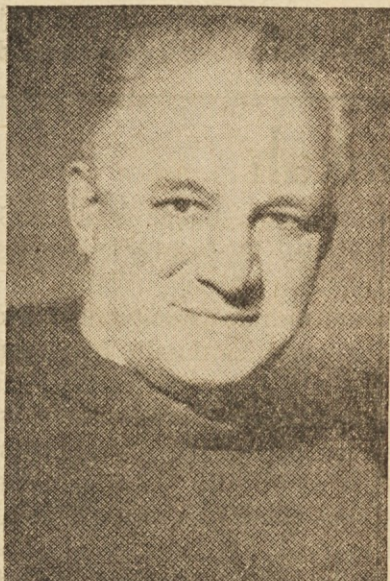
V "E" je nedavno neka ljubiteljica Tita in razmer v Titovini popisala na dolgo in široko, kaj je tam vse dobrega in kako prijetno ter svobodno življenje imajo ljudje v starem kraju. Pa se je obiskal takrat celo sv. Višarje. Je vrnila v Ameriko, namesto da bi ostala v obljubljeni deželi. Na koncu njenega pisanja je pa Mož je trda grča, kakor jih je stalo, da če to Titovim nasproti malo. Pa je pač tak, kakor je bil nikom ni dovolj, bo pa še "drudvedno ob delu, ki si ga je nagrogil kaj naragljala." Odkrita je, madil na svoje rame, da jih bo več treba prijeti zanj, če bo on enkrat klonil. Kljub težkim bremenom, ki jih je nosil kot oče in eden prvih pionirjev slovenskega rdu, so njegova ramena še vedno neupognjena, njegove oči iskrene, njegova roka prva pripravljena pomagati, kjer je to v gledi pevecv Slovenskega treba. Kot našega človeka ga okteta in so med drugim sklenipoznajo ne samo Kulturni vrtoili, da bodo dali za mašo, če prvi in cerkvene ustanove, ampak deo sem. Ko se je zbudil, se je tudi Amerikanci angleškega rodu. Naj povem še to-le. Dva moza sta spravljala težak stroj na svoje mestu, jaz sem jima pomagal. Ob mojem slovenskem imenu se oglasi eden od njiju, Irec po imenu, da bi se moral imenovati ta del mesta ob St. Clairju "Grdina-town." Seveda, Grdina drive imamo že.

Ne bom našteval nikakih podrobnosti, vem da bi mu tako da teh šol ni nikoli znotraj videl? inventariziranje ne bilo ljubo, pa pa vendar ve toliko o njih povedat končam samo z željo, da bi slav-dati!

John Lekar, slavni dopisnik "Prosvete" je napisal: "Naše in javne šole učijo versko in ple-vati ta del mesta ob St. Clairju "Grdina-town." Seveda, Grdina drive imamo že.

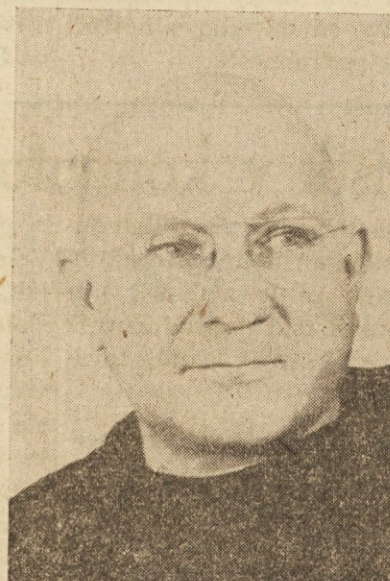
Joe Beveček

Iskrene čestitke k srebrni maši

P. Edward Gabrenya OFM.

Letos ima slovenski frančiškanski komisarijat v Ameriki dva srebrnomašnika. Prvi je novi lemontski gvardijan p. Benedikt, drugi pa newyorški župnik p. Edward. Posvetil ju je 29. aprila 1953. v Techny, Ill., takratni pomožni čikaški škof, sedanjí clevelandski nadškof Edward F. Hoban. Novo mašo je zapel prvi v rojstni župniji Bridgeport, Ohio, drugi pa je prvič pristopil k oltarju pri Sv. Vidu v Clevelandu.

P. Benedict Hoge OFM.

Petindvajset let v vinogradu Gospodovem! P. Benedikt so potekla domala vsa v Lemontu, kjer je kmalu dobil v roke krmilo komisarijata, p. Edwardu pa po raznih slovenskih farah (Detroit, Chicago, New York ...). Kdo bi mogel opisati vse njuno delo, vse težave, pa tudi vse veselje duhovniške službe! Za vse bodi Gospod iz srca zahvaljen, našima slavljencema pa za jubilej združimo za molitvijo iskreni: Čestitamo in na mnoga leta!

"SLOVENIJA" IZHAJA
DVAKRAT NA MESEČ
KOT PRILOGA
AMERIŠKE DOMOVINE

Leto IV.

Številka 8

SLOVENIJA

GLASILO SLOVENSKE KRŠČANSKE DEMOKRACIJE

DOPISI ZA
"SLOVENIJO"
NAJ SE POŠILJAJO
NA NASLOV:

"SLOVENIJA"
6117 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio

Tretji maj

Slovenci imamo v svoji zgodovini nekaj datumov, na katere smo lahko ponosni in katerih se bodo spominjali še pozni slovenski rodovi. Naj spomnimo naše rojake na tri take zgodovinske datume iz zadnjih desetletij: 31. maja 1917, 29. oktober 1918 in 3. maja 1945.

Vsi trije datumi so v zvezi s slovenskim hotenjem po svobodi in samostojnosti. Vsak teh datumov pomeni nov korak k uresničenju in dejanskemu uveljavljanju te svobode in začne novo dobo v življenju slovenskega naroda.

Danes je osma obletnica tistega 3. maja v letu 1945, ko je slovenski narod v najtežjih in najstrašnejših okoliščinah po svojih pravih zastopnikih zakričal v svet svojo zahtevo po svobodi. Morda nam je ta datum še preblizu, da bi doumeli vso pomembnost dejanja, ki se je izvršilo dne 3. maja 1945 na Taboru v Ljubljani.

Vedeti moramo, da je bila tedaj Slovenija okupirana od Nemcev, ki so nas hoteli zbrisati iz zemlje. V njihovih očeh je bilo zborovanje in skлеpanje na Taboru veleizdaja. Ko bi se tedaj našel samo en izdajalec v vrstah povabljenih zastopnikov, bi vse to narodno zastopstvo s svojim škofom vred šlo pred nacistične puške.

Poleg Nemcev pa smo imeli tedaj še enega sovražnika — komuniste. Komunistem se je razbesnel proti 3. maju, ker je vedel, da bi uresničenje zahtev slovenskega parlamenta na Taboru preprečilo komunistično diktaturo. Ko je slovensko ljudstvo, potem ko je zvedelo za zborovanje in zaključke svojega parlamenta, razobesilo slovenske zastave (brez rdeče zvezde seveda), so bili komunisti tisti, ki so jih trgali.

Kaj nam je prinesel tretji maj?

Tretji maj nam je ustanovil narodno državo Slovenijo

To je prvi in najvažnejši zgodovinski odstavek proglasa narodnih zastopnikov na Taboru. Ustanovili smo svojo narodno, slovensko državo.

Istočasno pa so naši narodni zastopniki sklenili, da vključijo to državo v višjo meddržavno organizacijo — v federativno Jugoslavijo.

Ako pogledamo danes stremeljenje evropskih držav po raznih zvezah, federacijah in konfederacijah, tedaj moramo priznati, da so bili prvotno naši narodni zastopniki morda v Evropi, ki so čutili potrebo po povezanosti s sorodnimi, bratskimi narodi, ne da bi pri tem zanikali svojo državno samostojnost. Dalekovidno in modro je bilo tedaj sklepanje naših narodnih zastopnikov.

Sadov tretjega maja nismo uživali. Zavezniki so se držali sklepov teheranske in jaltške konference, ki so prepustili Jugoslavijo Stalinovemu zavezniku Titu.

Kljub temu je in ostane tretji maj eden najodličnejših in najvažnejših zgodovinskih datumov slovenskega naroda. In prišel bo dan, ko bo resnično svobodni slovenski narod izvršil sklepe tretjega maja in zadikal svobodno življenje.

Sloga in edinstvo

Eno moramo v teh dneh še

Kongres Krščanske demokratske zveze

V dneh 13., 14. in 15. marca se je vršil v New Yorku prvi kongres Zveze krščanskih demokratskih strank Srednje Evrope, na katerem je zastopala Slovence ljudska stranka. Ta kongres je postavil temelje bodočega dela krščanskih demokratskih strank za osvoboditev narodov izpod komunističnega jarma.

Cerkvena slavnost

Člani krščansko-demokratičnega gibanja v Srednji Evropi so verni ljudje, ki svojega prepričanja ne skrivajo. Zato je povsem razumljivo, da so prireditelji prvega mednarodnega kongresa Krščansko-demokratske zveze za Srednjo Evropo postavili na dnevni red tudi službo božjo v stolni cerkvi sv. Patrika v New Yorku.

Cerkvena slovesnost je bila zelo lepa in pomenljiva. Sv. mašo je daroval v namen osvoboditve dežel, ki jih je zaslužil brezbožni komunizem, begunski škof Joseph Rancans ob asistenci druge begunske duhovščine. Škof Rancans iz Rige v Latviji je živel med vojno delj časa na Bavarskem, kamor so ga odvedli nemški nacisti. Pozneje je prišel v Združene države in živi sedaj v Grand Rapids v državi Michigan. Ker je ta cerkveni knez tesno povezan s stranko krščansko-demokratskega kmetijske gibanja v Latviji, ki je tudi članica Zveze, se je vabilu kongresnega odbora rad odzval in daroval službo božjo drugi dan kongresa, dne 14. marca pri glavnem oltarju v stolnici sv. Patrika. Med duhovščino v prezbiteriju cerkve sta bila tudi prelati Msgr. Kozi-Horvath, predsednik Zveze in Msgr. Edward Stukels, zastopnik latvijske kmetijske stranke in odboru Zveze.

Svete daritve so se polnoštevno udeležili delegati vseh šestih strank — članic Zveze, poleg njih pa tudi mnogo katoliških vernikov in New Yorka, ki so bili povabljeni, da se pridružijo molitvam cerkvenega kneza in delegatov za osvoboditev zaslužnih dežel.

Po obhajilu, h kateremu so pristopili tudi mnogi delegati in drugi verniki, je stopil na prižnico Rev. John LaFarge, S.J., sourednik odlične katoliške revije *America* in priznan pisatelj in javni delavec. Father LaFarge dobro pozna zlasti tudi evropske razmere, saj je po dovršenih studijah na Harvardu univerzi nadaljeval svojo izobrazbo na univerzi v Innsbrucku, kjer je imel lepo priložnost proučevati evropske probleme. Kasneje je še dvakrat obiskal Evropo, da na licu mesta studira vprašanja tega kontinenta in zasleduje zlasti duhovna in politična stremeljenja in posameznih deželah. Njegov odlični cerkveni govor bi zaslužil, da ga priobčimo v celoti; ker pa bi to naše poročilo preveč zavleklo,

posebej podčrtati. Zborovanje in sklepi tretjega maja so se izvršili v čudoviti slogi in edinstvi vseh protikomunističnih Slovencev. Vse slovenske politične stranke in skupine, vsi slovenski narodni zastopniki so v navzočnosti svojega cerkvenega kneza in škofa dr. Gregorija Rožmana sprejeli proglas o ustanovitvi slovenske države Slovenije in druge sklepe. V tej velikih edinstvi je bila tedaj naša moč. Pa tudi v bodoče nas bo reševala samo edinstvo.

Sm. R.

razmer, pa so šli vsak sebi, ko je pritisk popustil??

Odgovor na ta vprašanja je v vaših srcih, je Father LaFarge pokazal na delegate. Danes ta dan naj vsak izmed vas tu pred oltarjem samega Boga izpraša svojo notranjost in trdno skleno, da ne bo nikoli dopustil, da bi se ta zveza krščansko-demokratskih strank iz srednje Evrope razbila in razšla. Vsak naj

Notranje delo kongresa

Po velikih in izredno značilnih uvodnih svečanostih, ki so potekale ves prvi dan kongresa in se slovesno zaključile z razgovorom okrog mize, o katerega poteku smo podrobneje poročali zadnjič, so se delegati šestih političnih strank — članic Zveze — lotili dnevnega reda, ki je bil namenjen podrobnemu delu — prav za prav jedru — kongresa. Najprej so poslušali poročila o stanju in delu Zveze in posameznih strank — članic Zveze. Za Zvezo je podal izčrпно poročilo njen glavni tajnik Poljak Konrad Sieniewicz. O tem poročilu bomo morda kdaj pozneje spregovorili še kako besedo. Za sedaj naj zadostuje le, da ga omenimo in pristavimo, da je bilo temeljito in obširno.

Nato so sledila poročila posameznih strank. Za češkoslovaško ljudsko stranko je govoril vodilni predstavnik te stranke dr. Adolf Prochazka, ki v izseljenstvu zastopa starega strankinega voditelja Msgr. Jan Šramka; za madžarsko krščansko-demokratsko gibanje je podal poročilo dr. Joseph Czako, zastopnik tega gibanja v uradu Zveze; za latvijsko krščansko-demokratsko kmetijsko stranko je nastopil Msgr. Edward Stukels; litvansko kršč. dem. stranko je predstavil prof. Kazys Pakštas, poljsko krščansko delavsko stranko pa njen član Karol Balon. Poročilo o Slovenski ljudski stranki je podal njen glavni tajnik in zastopnik stranke v uradu Zveze dr. Ludovik Puš. Poročila so bila z odobravanjem sprejeta; posebno toplo so zborovalci pritrjevali izvajanje njem dr. Puša, ki je sveril svobodni svet pred titoizmom in ko je na drugi strani z jasnimi besedami razlagal pogled v bodočnost, ki ga ima SLS. Njegovo poročilo bomo — če ne v celoti, pa vsaj v izčrpnih izvlečkih — priobčili pozneje.

Za mladinsko gibanje Zveze, ki ima svoj sedež v Parizu, je poročal njegov predsednik, češki mladež Jan Renner. V tem mladinskem gibanju smo odlični zastopniki tudi Slovenci. V glavnem odboru imamo podpredsednika v osebi dr. F. Žajdela, pri glasilu v francoskem jeziku pa sodeluje kot glavni urednik g. Ignacij Čretnik. Tako vidite, da slovenska kri nikjer ne "fali." Poročilo g. Rennerja so zborovalci nagradili z odobravanjem in priznanjem za opravljeno delo te Zvezine veje.

Ko so bila poročila končana je skupščina izvolila člane treh komisij, ki so imele nalogo, da pregledajo, morebiti popravijo in za končno odobritev pripravijo osnutke za pravila (statute) Zveze, za program (Platform) Zveze in za finančno poročilo Zveze. Od Slovencev sta bila v komisijo za statute izvoljena dr. Miha Krek in dr. Pe-

ter Remeč, v komisijo za program gđc. Ljudmila Goričan in dr. Jakob Toni, v finančno komisijo pa Franc Furlan in Janez Brodar.

Pri tej priložnosti naj imenoma navademo delegate, ki so bili poleg predsednika SLS dr. Kreka izbrani od posameznih krajevnih poverjeništev stranke in so se kongresa osebno udeležili: Krajevno poverjenišstvo SLS v Clevelandu sta zastopala gg. Janez Brodar in Jože Melaher; poverjenišstvo Železnega okrožja v Minnesoti g. Jože Dolenc, poverjenišstvo v Chicagu g. dr. Peter Remeč; za zastopnika poverjeništa v Kanadi je bil izbran g. Franc Košir, ki se pa zaradi nepredvidenih ovir pri izstavi viza v zadnjem trenutku, kongresa ni mogel osebno udeležiti. Poverjenišstvo SLS v Buenos Airesu v Argentini sta s posebnim pooblastilom zastopala gg. dr. Jože Basaj in dr. Zdravko Kalan. Ostali delegati so bili — zaradi premajhnega kredita za kritje potnih stroškov — člani krajevnega poverjeništa v New Yorku in sicer gg. Furlan Franc, Ljudmila Goričan, (ki je zastopala naše žensko), Anton Baznik, Ivan Jenko, dr. Jakob Toni, dr. Ludovik Puš in dr. Alojzij Kuhar. Vsi navedeni delegati so se zborovanju redno udeleževali in sodelovali aktivno pri vsem delu v komisijah in v vseh ostalih funkcijah kongresa.

V glavni razpravi, ki je sledila poročilom in delu komisij, so bili predloženi in deloma znatno spremenjeni osnutki statutov, programa in finančnega poročila Zveze soglasno odobreni.

Nato je kongres pristopil k izvolitvi glavnega odbora (Council) in izvršnega odbora Zveze (Executive Committee). Za predsednika glavnega odbora in s tem za vrhovnega predstavnika Zveze je bil izvoljen predstavnik madžarskega kršč. dem. gibanja Msgr. Joseph Kozi-Horvath, ki je že do sedaj bil načelnik izvršnega odbora. Za načelnika izvršnega odbora pa je bil predlagan in izvoljen Čeh dr. Adolf Prochazka. Za glavnega tajnika Zveze je bil ponovno izbran Poljak Konrad Sieniewicz. Predsednik SLS dr. Miha Krek je bil izvoljen za podpredsednika glavnega odbora, in je skupaj z dr. A. Kuharjem član predsedstva Zveze. Za podnačelnika izvršnega odbora je bil izvoljen dr. Zdravko Kalan, za člana pa g. Ivan Avsenek. Pri predlaganju SLS za posamezna mesta v upravi Zveze je v glavnem veljalo načelo, da naj bodo predlagani zastopniki stranke, ki živijo v New Yorku, da se morejo redno udeleževati vseh sej in sestankov in redno sodelovati pri upravi te mednarodne ustanove.

Naj bo še to omenjeno, da so tudi za časa notranjega dela kongresa prihajala pozdravna pisma in brzojavke in da se je prijavilo še lepo število zakasnelih zastopnikov posameznih ustanov in organizacij, ki so posebej želeli kongres pozdraviti. Ti topli pozdravi so bili prijetna sprememba med glavno debato in med delom posameznih komisij.

Kar je v tej zvezi tudi treba izrecno poudariti, je dejstvo, da se je celoten potek zborovanja razvijal v duhu popolnega spoznanja in solidarnosti. S tem ni rečeno, da ni bilo znatnih težav in tudi težjih nesporazumov med strankami-članicami Zveze, zlasti pri sestavljanju pravil (statutov) Zveze. Težko je spraviti v sklad in enotno usmeriti stranke s tako različnimi težnjami in smermi, ki so jih zasledovale v preteklosti. Zato je bilo treba veliko državniške modrosti, spretnosti pa tudi iskrenosti, da so se vsa trenja srečno in zadovoljivo rešila. In kar naj da temu poročilu končni

Zaključni banket

Zadnji dan kongresa, dne 15. marca 1953 zvečer, so se delegati in gosti kongresa udeležili slavnostne večerje, ki je bila njim v čast prirejena v veliki dvorani hotela Beekman Tower, kjer se je kongres vršil. Ta večerja je zaključila tri dni trajajoči kongres Krščansko-demokratske zveze za Srednjo Evropo. Udeležilo se je večerje okrog 250 oseb, med njimi delegati šestih strank — članic Zveze in ostali politični voditelji demokratičnih strank iz Srednje Evrope, ki so sedaj v tujini, kakor tudi odlični poborniki krščanske demokracije iz zapadne Evrope in latinske Amerike. Vabilo so se odzvali tudi prijatelji krščansko-demokratskega gibanja v Združenih državah.

Med odličnimi gosti sta bila senatorja Theodore Green in Ralph Flanders; dalje poslanik Združenih držav pri Združenih narodih James J. Wadsworth, ki je zastopal zadržanega glavnega poslanika Henry Cabot Lodge-a; Narodni odbor za svobodno Evropo so predstavljali predsednik Whitney Shephardson, podpredsednik Frederic Dolbear in direktor Bernard Yarrow; posamezne narodne skupine, ki so v Zvezi zastopane, so predstavljali Msgr. Kozi-Horvath (Madžarsko), dr. Miha Krek (Jugoslavijo), dr. Adolf Prochazka (Češkoslovaško), Karol Popiel (Poljsko), dr. Kazys Pakštas (Litva).

Uvodno Litvaco je izrekel predsednik CDUCE Msgr. Kozi-Horvath, ki je med drugim izjavil: "Vesti iz komunističnih dežel izpričujejo, da je osebnost predsednika Eisenhowerja in njegova politika okrepila odpor in znova prižgala plamen upanja na osvoboditev med zaslužnimi narodi. Dejstvo, da je Henry Cabot Lodge, vodja ameriškega zastopstva pri Združenih narodih poslal na to večerjo svojega osebnega zastopnika, kakor tudi dejstvo, da je tu med nami mnogo odličnih predstavnikov svobodnih dežel pri Združenih narodih, nas navdaja z upanjem, da svobodni svet želi videti nas, voditelje demokracije v izgnanstvu, raje kot one, ki sede danes kot zastopniki naših domovov, po volji Moskve, v zgradbi Združenih narodov — le eno skupino hiš proč od tu."

pečat je ugotovitev, da so vsi slovenski zastopniki v vseh zastopstvih Zveze opravili v tej točki odlično in zgodovinsko pomembno delo pomirjevanja in zbliževanja. V gotovih okoliščinah je slovensko zastopstvo bistveno pripomoglo s svojo taktičnostjo in uvidevnostjo, da so tudi drugi popustili. Ko je bila razprava o spornih problemih na vrhuncu, se je naš dr. Krek usedel v odmaknjen prostor, vzel svinčnik in koncipiral kompromisne predloge. Ti predlogi so bili kakor solnčna luč, ki posveti skozi grozeče oblake, in so se je vsi oprijeli. Kaj takega lahko uspešno izvede samo mož, ki ima izredno tenek posluš za bistvene reči v gmoti nebitvenega, ki je izdelan državnik z izredno prikupnim nastopom, ki uživa nesporen ugled in spoštovanje, kakor ga v tej Uniji nihče ne uživa večjega, kakor dr. Miha Krek.

Prihodnjič bomo poročali še o sklepnem banketu, na katerem je bilo izrečenih nekaj najdalekosežnejših govorov.

Nato se je javil k besedi senator Theodore F. Green (Dem. Rhode Island). Ko je v uvodu svojega govora poudaril namen, zaradi katerega je bila Krščansko-demokratska zveza ustanovljena, je nadaljeval dobesedno: "Borite se za veliko stvar, in z vami so naše globoke simpatije. Mislim, da imate prav, ko delate načrte za bodočo združitev narodov v Evropi na podlagi neke federativne unije. Dežel za železno zaveso nismo pozabili ne mi v Ameriki, ne narodi v zapadni Evropi. Ameriški narod, ki pozna in ljubi svobodo, ne bo nikoli priznal zasužnjevanja drugih narodov, pa naj se to zgodi s silo ali s prevaro. Obe naši veliki stranki, demokratska in republikanska, sta ponovno poudarili svojo privrženost politiki osvoboditve onih dežel, ki jih je zaslužal komunizem; to politiko bosta zasledovali z vsemi možnimi miroljubnimi sredstvi. Svobodni svet sedaj pač dobro pozna pravo naravo komunizma. Uresničenje načel, ki jih vsebuje Atlantska listina, bo prineslo svobodo svetu."

Drugi je vstal Whitney Shephardson, predsednik narodnega odbora za svobodno Evropo, da nazdravi kongresu v imenu te organizacije. Narodni odbor za svobodno Evropo, je dejal v teku svojega govora Mr. Shephardson, spremlja vaše gibanje s prijateljskim zanimanjem vse od njegovega začetka. Ponosen sem, da morem predstavljati to organizacijo na tem večeru, ki pomeni mejnik v zgodovini krščansko-demokratske zveze, pa ob enem tudi mejnik v zgodovini naše organizacije. Prav je, da sodelujemo s člani Krščansko-demokratske zveze, zakaj vaša zveza in naša organizacija pomenita naravnost upor zoper materialistično in brezbožno ideologijo svetovnega komunizma. Prav je tudi, da je vaš kongres bil tu v Združenih državah, kajti ta dežela je tudi krščanska in demokratska. Želimo korakati z vami v bodoče, kakor smo korakali doslej, proti koncu te skupne poti, ki vodi v svobodo.

Posebne, izredne pozornosti je bil deležen nagovor poslanika Wadsworth-a, ki je predstavljala na banketu vlado Združenih držav. Dejal je med drugim tole:

"Spremembe v deželi velikega nasprotnika svobodnega sveta, o katerih pravkar čujemo, prinašajo nove probleme in novo priljubljenost za nas vse. Pri reševanju teh vprašanj in pri njih prevajanju v priljubljenosti bo svobodni svet zelo potreboval organizacije, kakor je vaša. Vi nas stalno opominjate, kako so u-darci, rane in nasilja, prizadejana narodnim in verskim izročilom, kakor tudi ukinitve verskih in državljskih pravic, neizbežna usoda človeka pod komunistično oblastjo. Na drugi strani je vaša delavnost tu stalni vir, iz katerega teče ljudem zagotovilo, da bo napočil dan njihove osvoboditve.

Vaša zveza, je nadaljeval govornik, je združila politične stranke, ki imajo dolgo in odlično zgodovino v deželah, kjer so nastale. Sedaj ste pa, v tujini, postavili program, ki naj pripomore k federativni ureditvi suverenih držav v Srednji Evropi, poleg tega pa tesno sodelujete s krščansko-demokratskimi strankami Zapadne Evrope, ki so se toliko trudile za Schumanov načrt in za druge vidne znake združene evropske skupnosti. Danes zajema svet nov val, ki pomenja Evropi več kot golo osvoboditev dežel za železno zaveso. Ta val pomeni zagotovilo Evropi, da bo politično združena, gospodarsko produktivna in deležna onih duhovnih dobrin in vrednot, ki so bila v preteklosti krona in slava njenega imena. Pri vašem prizadevanju za tako Evropo ste si pridobili zaupanje in pohvalo vsega svobodnega človeštva.

Oficielni del banketa je zaključil senator **Ralph E. Flinders** (Rep. Vermont), ki je dejal, da je prišel čas, ko moremo biti bolj točni in konstruktivni v naših poslanicah zaslužnjem narodom. Toda vaši narodi ne smejo uporabljati gibanj za osvoboditev in ne smejo dvigniti se v vidnem uporu in vstaji. Pač pa morajo biti polni poguma in bistroumnosti, da doprinešjo svoj delež pri delu za svobodo, ko pride čas. Vsi skupaj združimo svoja prizadevanja za dosego tega cilja kot bratje in sinovi enega očeta.

V takem vzdušju prirskega bratskega sodelovanja in v duhovni enotnosti je bil zaključen prvi mednarodni kongres Kršč. dem. zveze za Srednjo Evropo.

Naj za sklep navedemo, da so se večerje udeležili vsi voditelji narodnih odborov in izgnanstvu iz dežel Srednje in Vzhodne Evrope, oba predsednika mednarodnih političnih organizacij iz teh dežel — kmetske in liberalne, kakor tudi mnogi predstavniki politične in javnega življenja v zapadnem svetu in v latinski Ameriki. Reče se lahko, da je bil zaključni banket dostojna in prirska sklepna slovesnost, vredna odlično organiziranega in vsestransko uspelega kongresa.

Misel na bodočnost

Osebnih razgovori in pa čitanje par člankov v slovenskih časopisih so mi dali razloge za sledeči zaključek:

Nekako trije različni odnosi so se ustalili glede na slovensko gospodarstvo, kakršno naj bi sledilo demokratični obnovi slovenske družbene ureditve. Eni bi želeli napraviti že sedaj popoln načrt bodoče ureditve in ga kodificirati v zakonskih predlogih. V popolnem nasprotju s tem stališčem so tisti, ki pravijo, da je bodočnost negotova in vsako delo, ki bi se ukvarjalo s programi in načrti, brezplodno. Tretja teza pa zagovarja potrebo po narodni zedinosti v načelih, ki naj bodo merodajna za izdelavo gospodarskih načrtov in ureditev ter za socialno politiko.

Dodal bi le par kratkih misli temu idejnemu položaju.

1. Težko bi bilo govoriti o res vsenarodnem programu z ozirom na gospodarsko - politični koncept. Stranke se morda naj-

bolj in bistveno ločijo prav z ozirom na načela, ki jih hočejo uveljaviti pri oblikovanju gospodarskega in z njim združenega socialnega reda. "Novi red" se pač izraža v teh socialno-gospodarskih oblikah. S tem seveda ne izključujem trenutnih ali slučajnih enotnih pogledov v posameznih primerih, kakor tudi ne kompromisov, ki so včasih spontani, ponajveč pa edina rešitev političnih zagat.

2. V slovenskem primeru je problem gospodarske ureditve povezan še prav posebno izrazito s posameznimi strankami, ker je za nas in za našo gospodarsko ureditev predpogojne važnosti državno - politična ureditev. — Vsak načrt, tikajoč se našega gospodarstva, je nujno omejen v politični okvir slovenstva. Leta je neznanka, ki bi jo moral vsak načrtovalec rešiti s hipotezami. Sam si mora tudi odgovoriti tudi na vprašanje koristnosti in uspešnosti takih hipotetičnih rešitev.

3. Gospodarska načela oziroma načela ki naj bi veljala za bodočo gospodarsko politiko, so vključena v ekonomski teoriji in v teoriji ekonomske politike. In teorija se razvija, oz. teorije se pojavljajo, se razčlenjujejo, se cepijo, si opirajo. . . in z njimi vidiki aplikacije. Kdorkoli se ukvarja z gospodarsko politiko, skuša uresničiti prisvojena načela v konkretnih pogojih določene družbe. Mnenja so različna in naravno je pač potem, da so tudi politične aplikacije mnogovrstne.

4. Kaj potem ostane? Popolno dezinteresiranje na bodočnost slovenstva in dokončna prepuštev "usodi" razvoja naše narodne skupnosti? Ali je res treba pritrčiti pesimistom in filistrom?

Dilema ni tako ozka in ostanje še vedno neizčrpana pot, ki se mi zdi najbolj realistična. V par obrisih bom skušal orisati nalogo in cilje, ki jih vidim za študijske ekipe na področju raziskav socialno - ekonomskih problemov Slovenije.

Na temelju svoje ideološke pripravljenosti in narodne pripravljenosti ne moremo biti nevtalni glede na bodočnost skupnosti, iz katere smo izšli in kateri dolgujemo intelektualno in materialno pomoč. Če smo pristali na Credo, potem ne moremo biti ravnodušni opazovalci razvoja. Naše misli morajo iti v bodočnost, toda po realistični poti: —

Preko sedanosti in ne mimo nje. Naša temeljna akcijska dejavnost mora iti skozi politiko v univerzalnem smislu, v preoblikovanju družinskih odnosov na temelju naših utrjenih idealov. Tako je treba graditi ustvarjajoče elemente in okoliščine družbenega napredka in blagostanja v obliki "welfare economics", s polnim upoštevanjem vseh gospodarskih, materialnih, socialnih, moralnih in ideoloških okoliščin, v katerih je pogojeno slovenstvo. Vsi načrti, ki gredo mimo teh temeljnih zahtev naše družabne stvarnosti, ne morejo doseči harmonične in pravične sheme naše bodočnosti. V take napake zaidejo ponavadi vsi tuji - načrtovalci, ki operirajo zgolj z ozemljem, ne pa s prebivalci, ker jih ne razumejo; morda se jim niti ne zdi vredno upoštevati kakršnekoli nekolikostne odnose. Naj navedem samo en primer: George Radin, Economic Reconstruction in Yugoslavia. A practical plan for the Balkans, New York, 1946.

Sedanje delo naj bi bilo predvsem osredotočeno v podrobnem in skrbnem študiju dejanskega razvoja gospodarstva in politike v današnji Sloveniji. — Neizogibno potrebno je slediti vsem strukturnim spremembam družbene ureditve v domovini in prodirati v institucionalne ter funkcionalne odnose, ki vežejo sedanjo dužbo ter njeno funkcionalizacijo. V takem okviru je neopretrgano delo pri izpopolnjevanju registracije našega proizvodnega inventarja, proizvodne

V tem času dobivamo mnogo pism iz domovine, kjer tožijo kmetje nad visokimi davki in tudi prosijo pomoči. Vemo za slučaje, ko so tukajšnji Slovenci naročili kavo svojim v stari kraj, da jo le-ti prodajajo in z izkupičkom plačajo davke oziroma del davkov. Tudi z nylon nogavicami skušajo nekateri od tukaj pomagati domačim pri plačilu davkov.

Na nič zaradi prefiranih davkov

Ali je res tako hudo? Kdor ne izkuša, ta ne ve in si ne more predstavljati, kako visoki davki tarejo kmete. Grunti na Gorenjskem morajo plačevati od 200.000 do 400.000 dinarjev in tudi več. Kje naj pa spravi kmet skupaj take velike vsote, ko pa grunti ne nesejo več tako, kot so včasih nesli. Grunti so izčrpani, delovne sile manjka, stroji in orodje se je izrabilo, novega si ne morejo nabaviti, ker jim vso gotovino pobere davkarja. Tako si kmetje ne morejo nabaviti ne orodja, ne strojev, ne obleke, ne perila, ne obutve. —

zmogljivosti, tehničnega nivoja, kakovosti in obsega strokovne izobrazbe. Spoznati je treba do čim večje podrobnosti dediščino, ki bo enkrat pripadla svobodni generaciji z vsemi nalogami in neposrednimi akcijskimi obveznostmi. Prav gotovo je, da tako delo ni lahko v sedanjih okoliščinah, tikajočih se možnosti obveščanja in informacij in statističnih pripomočkov, ki jih potrebuje sodobna analiza gospodarskega položaja in strukture posamezne dežele. Toda, če normalno razpoložljiva populnost ni dosegljiva, je vendar vsako stanje naših ugotovitev boljše kot pa popolno nepoznanje. In prvi je možno precej daleč v tem študiju, posebno ker je naše gospodarstvo še na precej preprosti višini in majhnega obsega.

Ves ta material je prvi pogoj kakršnikoli misli na bodočo reformno akcijo. Struktura reforme bo najtežje delo in prehodna politika mora prebroditi silne razlike v slabih in poraznih materialnih okoliščinah. Od teh prehodnih operacij bo zavisela vsa naša gospodarska stabilizacija in pa neizogibno potreben prestiž reformnih ekip.

Analitični material o sedanjem razvoju nam bo naznačil prijeme, potrebne pri finančni, gospodarski, kmetijski itd reformi. Predvidevati je treba serijo hitrih posegov v vrtenje dosedanjega gospodarskega aparata za preprečitev povečanja prehodnih motenj. Lastniški problemi, odškodninske inference, — primanjkljaji v prehrani, zastoji in disgregacija proizvodnje in podobno. Vse to zahteva resne analize vseh možnih metod za doseg denarne kontrole, za vbrzganje vzpodbude proizvodnji, za obnovo normalnih trgovskih odnosov s tujino, za uspešno vodenje podjetij, za uravnoteženje in normaliziranje državnega proračuna, za saniranje bančništva s preskrbo kreditov itd.

Toda če poudarjam potrebo po hitrih odločitvah, hočem prav tako poudariti treznost v reformi, ki izključuje neuravnoteženje, nervozne poteze, ker vsaka nova inflacija ali pa deflacija bi povzročila ali razbitje gospodarske obnove ali pa ves zastoj konsolidacijskega procesa.

Vsi ti vidiki nas opominjajo na resnost dolžnosti in pa na silno kompliciran značaj naših nalog. Čim bolj bi se tega dela lotili v organizirani obliki, tem hitreje bi dosegli pragoje za smiselno razpravljanje o naših ciljih in načrtih. Brez solidnega poznanja današnjega položaja gospodarstva ustroja in politike, je naša kritika nerealna in izhodna točka za načrt in program popolna neznanka.

Janez Arnez.

"Priti moramo kmalu vsi na kant"

"Za leto 1952 imamo še zaostanka 80.000 dinarjev, poleg tega pa smo se zadolžili za 200.000 dinarjev, da smo se vsaj obranili prodaje zarubljenih predmetov. In sedaj zahtevajo zopet 100.000 dinarjev kot akontacijo za I. četrtletje 1953." — Tako piše gospodar, ki je še mlad in mu gotovo ne manjka poguma in podjetnosti. Ljudje iščejo vse načine, kako bi se ogromnega davka rešili. Dati kmetijski zadrugi del posestva v najem, je en način. Zadruga je bila celo pripravljena to sprejeti. Toda potem so se odborniki premislili, češ da bi se začeli prepripi med drugimi gospodarji, ker bi le-ti morali potem plačevati mnogo večji davek. Kaj naj sedaj stori tak kmet, da bi se rešil neznanosti davkov in da bi rešil posestvo pred propadom? Delitev posestva, posebno če so še kakrat bratje ali sestre. Lepo, toda če bo okrajna davčna komisija in če bo krajevni ljudski odbor to dovolil? Saj bo stal pred istim vprašanjem, da bi namreč moral izpadek na davku pri tej kmetijski kriti s povišanjem pri drugih kmetijah. Tedaj bo pa zopet prepri med kmeti, ker nobeden ne sprejme povišanja, ko je sedanjih davek že neznosen. Menda bo edina pot, da kmet gre in odda svoje posestvo državi. Tako so delali že preje, ko so bile obvezne oddaje tako velike, da jih kmetje niso mogli. Tedaj so šli in oddali državi svoja posestva. To je korak obupa, ali ni drugega izhoda, ker poslušajte kmeta, kako on misli. "Ne bomo zmagovali vsako leto toliko davka, četudi še bolj poprimemo. Saj več že skoro ne moreš delati, kot smo mi letos garali. In nam še isto kaže za naprej. Nazadnje se ti pa še neumno zdi, ko moraš do zadnjega fیکا vse dati za davke, pa še plačati jih ne moreš, med tem, ko večina drugih živi bolje kot kdajkoli, pa še kaj privoščijo si povrh".

Na nič zavolj nemarnega gospodarstva

O tem, kako se posestvo preda državi in kako se tam uredi socialistično kmetijstvo, pa ne bomo pravili mi, o tem naj govorijo "Slovenski poročevalci" — (12. nov. 1952), ki pove o dveh kmetih, ki sta bila prisiljena oddati kmetije državi "iz prepričanja, da se privatno gospodarstvo ne bo več izplačalo, ker privatnik ne bo zmogel tekme s kolektivnimi gospodarstvi, hkrati pa je k temu silila tudi velika obvezna oddaja in zmerom večje pomanjkanje delovne sile". Kmeta, ki sta oddala svoji posestvi, sta res vedela, da privatnik ne bo zmogel tekme s kolektiviziranimi gospodarstvi, ampak samo zaradi tega, ker mu komunisti to tekmo onemogočijo z obveznimi oddajami oz. sedaj z nezasišanimi davki. Kako pa je kolektivno ali socialistično gospodarstvo sposobno za tekmo, to pove sam "Poročevalci" v naslednjem o dveh kmetih Kovačecu v Čagoni (okolica Maribora) in Rojsu v Brengovi. Obe posestvi sta mejili drugo na drugo in je po predaji iz obeh posestev nastala državna ekonomija z 32 ha zemlje; njih 16.62 ha, travnikov 29.40 ha, vinogradov 2.74 ha in gozda 22.51 ha, ostalo so bili pašniki.

Sedaj pa poslušajmo, kako so gospodarili: "V treh letih je posestvo doslej menjalo že tri gospodarje. Najprej ga je izkopiščala uprava Ljubljanskih opekaren, nato ga dobil Konstruktor v Mariboru, lani pa je kot zavržen, vsakomu zoprni pastorki pripadlo h KDZ (Kmetijski delovni zadrugi) v Cerkvenjaku, ki se ga je v vse kriplje branila. Po treh letih se je zgodilo isto, kar se zgodi s kravo, ki jo slabo hranijo in samo molzejo. Zdad je takšno, da se ljudje od blizu in daleč uče na njem, kako naj se ne gospodarji!"

"Ljubljanske opekarne so se po izjavi delavcev še do neke mere potrudile, da bi posestvo ne propadlo, ko pa ga je prevzel Konstruktor, je začelo nazadovati. Ta bi rad samo jemal, kar mati narava sama pričara na polja. Ta lastnik je njive obdeloval tako, da krompirja in koruze ni niti osipal, okopal pa ju je skrajno zanikrno. Mnogo travnikov je ostalo nepokošenih, da so se ljudje zgražali. Sami niso imeli krme za živino, tu pa je propadala. Pač pa so novi lastniki pridno izsekavali gozdove, ki so jih skoraj iztrebili."

"Pa tudi sedanji lastnik, KDZ v Cerkvenjaku ni boljši gospodar. Poleg tega, da pravočasno ne opravi skoraj nobenega dela, je začela že opuščati obdelavo njiv. Leta 1951 je opustila štiri njive, ki obsegajo 1.5 ha; en ha njiv pa so lani zorali, niso pa jih posejali. Ta javna lastnina je postala strašilo, s katerim radi strašijo tisti, ki se ogrevajo za stare oblike življenja."

Potem pa "Poročevalci" primerja pridelke, ki sta jih posestvi dajali v privatnih rokah, s pridelki, ki jih socialistično posestvo daje sedaj. Poprej sta dajali posestvi 11.800 kg žita (s koruzo vred), 15.000 kg krompirja in 34.000 kg krmnih rastlin. Sedaj daje le 6.650 kg žita (s koruzo vred), 7.500 kg krompirja in 6.000 kg krmnih rastlin. — Poprej sta posestvi redili 42 glav živine (goveda in konj) ter 50 prašičev, sedaj 13 glav živine in "prašičev le toliko in takšne, da se po izjavah ljudi dajo stlačiti vsi v en hlev." ("Hlev" pomeni oddelek svinjaka). In kdo ima škodo od tega, da se sedaj več ko polovico manj pridelava in ne redi niti tretjine živine in prašičev? Škodo ima društvo, tisto društvo, v imenu katerega in zaradi katerega komunistični režim dela vsa ta gospodarska nasilja nad svobodnimi kmeti. Saj sta Konstruktor in KDZ šla tako daleč, "da sta odeljala neznanu kam čez 400 kub. metrov hrastovega in smrekovega lesa, nadalnje izsekavanje pa je kmetijski delovni zadrugi preprečila gozdna uprava, ki je posekan les zaplenila."

"Tu se postavlja vprašanje: Ali za to ni nihče odgovoren? Zlasti letos, ko nas je prizadela slaba letina, bi bilo primerno, če bi kdo prekontroliral, kje so vzroki gospodarskih neuspehov na tem posestvu; hkrati pa bi bilo treba ugotoviti, če pri nas ni še več takšnih primerov. Tudi tu so še skrite rezerve, ki jih ni težko najti."

Zaključek

Zakaj smo navedli ta primer? Posebno trije vzroki so nam bili pred očmi, ko smo se namenili o tem pisati:

Nihče ne more oporekati, da vse navedeno ne bi bilo resnično. Saj je to doslovno citirano iz "Slov. poročevalca" 12. XI. 1952. Pisec članka v "Poročevalcu" dobro ve, kaj ga čaka, ako bi o komunističnem gospodarstvu poročal kako neresnico. — Nasprotno, videli smo, da je skušal mnoge stvari omiliti, tako zlasti vzrok, zakaj sta se kmeta odločila, da predasta svoji posestvi državi. So bile že obvezne oddaje tiste, ki so ju k temu prisilile, ne pa zavest, da ne bi mogla konkurrirati kolektivnemu gospodarstvu. Ravno ta primer nazorno kaže, koliko je priljavno gospodarstvo višje nad socialističnim, torej konkurenčnem socialističnemu.

2. Glede davkov smo citirali pisma, katerih avtorje moramo žal kriti. Toda saj je danes stolčni pisem, ki jih dobivajo naši naseljenci iz starega kraja in ki vsa enako tožijo, da so davki neznosni in jih ne morejo plačati. Toda davki so le drug vzvod za pritisk na kmeta, da gre v zadrugi ali da odda svoje posestvo državi, skratka, da nad privat-

nim gospodarstvom napravi križ kakor mu velevala komunistični sistem. Zato pa ni prav nobena ovira taka škoda, kot smo jo tu navajali. Taka škoda se lahko poje, da bi ljudi navajala k večjemu redu v socialističnem gospodarstvu. Toda taka škoda ne bo zavrla socializacije. "Poročevalci" tudi poudarja škodo: "Poljedelske stroje, ki so jih novi lastniki dobili v dar, so deloma pokvarili, pluge in brane pa polomili in zapravili, za popravilo pa nihče ne poskrbi. Skoraj vsa okna so brez šip, ponekod pa so začeli razpadati zidovi. Ponošni hrami, ki bi pametnemu gospodarju korsitno služili, bodo po nemarnosti brezvestnih ljudi šli po zlu", itd.

3. Zapad vse to ve in vendar verjame, da je suša le pod Titom. Zato mu pomaga, kakor ni še pomagal enemu narodu. — Kmetje v Jugoslaviji dobro vedo, da bi bil Tita že davno vzel vrag, če bi mu ne bil vedno tako darežljivo priskočil na pomoč Zapad. Kmetje vidijo, kako se gospodarji na državnih posestvih in bajtar v Čagonskem vrhu je dejal piscu "Poročevalca": — "Če v več krajih gospodarijo tako kot na državni zemlji, tedaj moramo priti kmalu vsi skupaj na nič!" — Znano je, da so bila sušna leta tudi poprej v Jugoslaviji. Pa nikoli zaradi tega ni bilo zunanje pomoči. Pod Titom pa suša prinese kar preko 100 milijonov dolarjev. "Sušo" pa v pretežnem delu prinesejo taka

Dr. Ivan Ahčin:

DESET LET BOJA ZA SLOVENSKO AVTONOMIJO

(Nadaljevanje)

Internacije

Po objavi Slovenske deklaracije v januarju l. 1933 je po Sloveniji završalo. Narodna zavest je vzplamtela, kakor če poje-majoči luči priliješ olja. Kakor 15 let preje na Krekovem grobu, ko je Korošec v vojni izkravalemu slovenskemu narodu klical: dvignite glave, bliža se vaše odrešenje!, tako je sedaj, sredi politične brezpravnosti in nasilja, s katerim je Beograd pritiskal na Slovence, šel Korošec osrčujoči glas in obujal ljudstvo spomin na staro pravdo, budil njegovo narodno samozavest in postavljaj cilje, vredne zrelega naroda. Slovensko ljudstvo je prešinila nova volja do življenja, do dela in žrtev.

In žrtev je bilo potreba! Kajti nasprotniki so se srdito zgani-li, ko so zvedeli, kako je Korošec potegnil črto čez njihov jugoslovanski unitarizem. Planili so po "punktaših" z vso močjo in oblastjo, ki so jo neomejeno imeli na razpolago. Česar ni zmogel Beograd, so s sadistično vnmemo nadoknadili slovenski unitaristi. "Slovensko izjavo" so žigalsali za veleizdajo, češ da Jugoslavijo kompromitira pred njenimi sosedi (zaradi omembe Slovencev izven jugoslovanskih državnih meja), za protidržavno, ker da ruši državno edinstvo, za očiten afront proti volji državne-poglavarja. Ovadbe, najhujša podtikanja, aretacije, sodni procesi, ječe, deportacije so postale dnevni red. Med drugimi so bili internirani celjski odvetnik dr. Anton Ogrizek, ki niti ni bil član štirinajstotice, iz Ljubljane dr. Kulovec in dr. Natlačen, iz Kranja dekan Škerbec, ki so ga že preje zaprli za več mesecev v Sremski Mitrovici, poslana Brodar in Štrin, in še veliko drugih iz takozvanega šenčurskega procesa. Veliko uradnikov, profesorjev in učiteljev je izgubilo službe ali pa so bili prestavljeni na jug države.

Nazadnje so segli tudi po dr. Korošcu, ki je zavestno vzel nase preganjanje, pekoče ponižanje, trpljenje in bridkost preganjanja, ki jih je na deset-tisoče in jih bo še vedno več. — Komunistem jih načrtno ustvarja, da s tem trebi, uničuje oni samozavestni, ponosni in silovito odporni kmetski stan, ki je v organizirani komunistični družbi pravo tuje telo — ki ga je treba izločiti. Kmetje se zavedajo, da sedaj pade eden, potem drugi in da jih je vedno manj. Upanje na rešitev in na padec Tita pa tembolj gine, čim bolj Zapad sistematično nudi pomoč zavoženemu Titovemu gospodarstvu. Težko je to razumeti kmetu v Jugoslaviji, ki je od Zapada pričakoval pomoči v svoji pravični, a neravni borbi proti Titu, proti komunizmu. Zdad pa to strašno razočaranje, da so avtorji Atlantskega pakta ne le pomagali Titu do oblasti, ampak ga še naprej držijo na oblasti. Hočejo doživeti še eno razočaranje in, ga bodo doživeli, ker so trdovratno slepi za nevarnost komunizma, posebno če nima puške naperjene ravno na Zapad.

Ogromna škoda se dela kmetijstvu v Jugoslaviji, leto za leto, sedaj v maju začne že deveto leto. Kdo bo kmetom v Jugoslaviji povrnil vso to ogromno škodo, ki jim je nastala vsled komunizma in jim nastaja brez prestanka? Ali se bodo mogli na koga obrniti za povračilo škode? Ali obstoji forum, da bi mogli vložiti tožbo in zahtevati povračilo škode? Če pravila in mednarodne institucije še kaj pomenijo, potem bodo morali tudi kmetje v Jugoslaviji dčiti svojo pravdo pred mednarodnim sodiščem proti krivcem. — Tita ne bo, komunistov ne bo, Zapad pa bo še vedno tu. . .

gospodarstva, ki jih je na deset-tisoče in jih bo še vedno več. — Komunistem jih načrtno ustvarja, da s tem trebi, uničuje oni samozavestni, ponosni in silovito odporni kmetski stan, ki je v organizirani komunistični družbi pravo tuje telo — ki ga je treba izločiti. Kmetje se zavedajo, da sedaj pade eden, potem drugi in da jih je vedno manj. Upanje na rešitev in na padec Tita pa tembolj gine, čim bolj Zapad sistematično nudi pomoč zavoženemu Titovemu gospodarstvu. Težko je to razumeti kmetu v Jugoslaviji, ki je od Zapada pričakoval pomoči v svoji pravični, a neravni borbi proti Titu, proti komunizmu. Zdad pa to strašno razočaranje, da so avtorji Atlantskega pakta ne le pomagali Titu do oblasti, ampak ga še naprej držijo na oblasti. Hočejo doživeti še eno razočaranje in, ga bodo doživeli, ker so trdovratno slepi za nevarnost komunizma, posebno če nima puške naperjene ravno na Zapad.

Ogromna škoda se dela kmetijstvu v Jugoslaviji, leto za leto, sedaj v maju začne že deveto leto. Kdo bo kmetom v Jugoslaviji povrnil vso to ogromno škodo, ki jim je nastala vsled komunizma in jim nastaja brez prestanka? Ali se bodo mogli na koga obrniti za povračilo škode? Ali obstoji forum, da bi mogli vložiti tožbo in zahtevati povračilo škode? Če pravila in mednarodne institucije še kaj pomenijo, potem bodo morali tudi kmetje v Jugoslaviji dčiti svojo pravdo pred mednarodnim sodiščem proti krivcem. — Tita ne bo, komunistov ne bo, Zapad pa bo še vedno tu. . .

stva od ljudi, ki so mu bili dolžni samo hvaležnost.

Hotel je dati zgled, da nas bo iz nižin politične nočevare, nizkotnega samoljublja, malodušnosti in neodločne zbežanosti rešilo samo zavestno sprejeto trpljenje s svojo očičujočo močjo. Napovedal je preganjanje, in ga tudi sam moško sprejel na svoja ramena.

Z očitno naslado so ga vodili iz ene internacije v drugo, iz Vrnjačke Banje v bosansko Tuzlo, iz Tuzle na otok Hyar. Bili so prepričani njegovi preganjalci, da se bo razkropila čreda, ker so udarili pastirja.

A prav tedaj se je zgodilo veliko politično čudo, ki bi mu sami ne verjeli, ko ga ne bi v vsej stvarnosti doživeli. Slovensko ljudstvo ni klonilo, ampak je v svojem odporu pojeklenelo! Nikdar ni dr. Korošec tako prepričevalno in bodrilno klical Slovence: dvignite glave! kakor takrat, ko je bil preganjan in interniran. Ljudje so preprosto in naravno sklepali gre za veliko stvar, če je vredna takih žrtev!

Tako se je zgodilo, da so se vprav tedaj, ko je najbolj divjala policija in žandarmerija med "punktaši" vrste zavednih Slovencev strnile kakor nepremagljiv zid okrog Korošca. Res je nekaj suhih vej odpadlo. A malo jih je bilo. Nasprotno pa se je veliko cmahljivecev znova zravnaio in pričelo pogumno kazati svojo slovensko zavestnost.

(Dalej prihodnjič)

Umri so:

Zlatomašnik Anton Oblak, župnik v St. Lovrencu na Dol. in Franc Dolžan, profesor v Ljubljani.

Priznanje

Po poročilu "Slov. poročevalca" z 21. marca letos so lani nakopali v jugoslovanskih rudnikih 676 tisoč ton železove rude, predlanskim celo samo 581 tisoč ton, med tem ko so v letih 1948 do 1950 vsako leto presegli 800 tisoč ton. Zanimivo bi bilo vedeti, kje je vzrok temu čudnemu "napredku." Da ni suša napadla tudi rudnike železove rude?

J. Š. BAAR

Golobček

Gospod spiritual je molčal, sklonil glavo in se zamislil. Bal se je za Holoubka, bal, da bi mu ravnatelj ob slovesu ne rekel: Vi pa, gospod Holoubek, se po počitnicah ne vračajte več k nam, nimate pravega poklica za duhovnika. . .

Po razprodaji redkvice se je gredica razbremenila, zelje se je udobno razprostrlo, koleraba se je oddahnila in se vedno bolj in bolj napenjalo, sonce je grelo. Holoubek je zalival dvakrat na dan: pred sončnim vzhodom in po sončnem zahodu; glave so postajale nagloma trde, se belile; zorele; koleraba je že pokala. Počitnice so se bližale in izpiti so bili že pred samim pragram predavalnic, teologi so hodili s skripti v roki in "se guli-li"; zgubili so zanimanje za vse, le Holoubkova greda je bila še vabljiva. "Pošlji to na razstavo, takih glav svet še ni videl; pozna se, da si strokovnjak," so hvallili, otipavali in se čudili, kako trde in jedrnat so, kako le je moglo tako zrasti.

"To je zaradi tega, ker so na ledini, ker tu še nikdar niso gojili zelje. Drugo leto bi bili zgolj mehovi; ledina — to je za zelje," je ponosno razlagal Jožko, kakor bi stal na njivi, na kateri se beli vsaj sto kop takih glav. . .

"In kaj boš s tem počel?" "Majhna skrb! Pri nas se zelje prodaja. Na dražbo ga bom dal. Boste videli, da se bodo pulili zanj."

Toda do jutra drugega dne je zelje in koleraba skrivnostno,

nepričakovano zginilo in nikdo ni bil "Dimu" ni vedel, kam je preminulo.

"So ti ga ukradli?" so silili v Holoubka.

"Nikakor, prodal sem ga pod roko?"

"Po čem?"

"To je moja trgovska skrivnost."

"Komu pa?"

"Kupec ne žili biti imenovan."

Ugotovili so le, da je nekdo videl, kako je vratarica zelje v košku nekam nesla. . .

"To je pa že preveč! To ni več nedolžna zabava. Tu se šala neha. Takoj mi pokličite vratarja," se je togotil ravnatelj in vsi — neizvzemši gospoda spirituala — so to pot soglašali. "Ta Holoubek je žid, pravi žid. Kakšen duhovnik bi bil iz njegala!" Sluga je hitel po vratarja in ga pripeljal v poletno obednico, kjer so sedeli semeniški predstojniki.

"Vratar, gospod Holoubek, bogoslovec iz prvega letnika, vam je baje prodal svojo gredico zelenjave."

"Ne, prosim, ni prodal, le naročil mi je, da bi zvečer po dehtih vse populil in odnesel v vratarijo."

"Kaj pa je potem naredil?"

"Pri meni je stehal. Čez dva kilograma je tehtala posamezna glava, trde so bile kakor kamen. Svoj živ dan nisem videl tako trdega zelja."

"Kaj ste mu dali zanje?"

"Nič, prosim. Saj mi ga ni prodal."

"Kako, za šmenta; kdo pa je prišel ponj? Komu ga je nesla vaša žena?" se je razburjal ravnatelj.

"Sicer me je prosil, da bi molčal in mi dal zato celo zlatnik, da bi molčal in da bi storil, kar in kakor si želi; vendar, da gospodje ne bodo mislili, da moram podpiram kake spletke, moram povedati."

"Le na kratko," mu je nepotrpljivo segel v besedo ravnatelj. Oba podravnatelja in spiritual pa so radovedno uprli svoje oči v vratarja.

"Ponižno prosim, gospod bogoslovec Holoubek je prišel v vratarijo in rekel: 'Vaša žena naj kupi za tale desetak prekanjen pleče ali vrat, k temu najdene teh šest zeljnatih glav in kolerabo in odnese sestrām v sirotišnico, da se starke tam malo posladkajo.'"

"To da je rekel?" "Da, milostni gospod, in zlatnik mi je stisnil v dlan, da bi molčal in mu izpolnil željo. Nič slabega ni bilo to; stara je torej naložila glave v koš, se med potjo ustavila pri prekaževalcu Jalovcu, kupila pri njem prekanjen svinjski hrbet in odnesla vse skupaj starkam v zavetišče."

"Ali je svetnik — ali pa norec?" je zabundral ravnatelj in vstal od mize. Spiritualov obraz pa se je razžaril ko sonce. Ne, ni se zmotil v Holoubku. Niti za makovo zrno potvorbe ni v njem, ne skriva se, ne pretvarja, ne kaže se lepši in boljši, nego je v resnici. Da, to je trezna narava, toda srce ima zlato. V kapeli ne kleči predolgo, ne vije čustveno rok, ne suče oči, tu pa tam celo zamudi, zaspi, na kaj pozabi, toda kljub temu je to najboljši in najiskrenjši gojenec vsega letnika.

Gospod spiritual se v svojih sodbah ni prenačil, svojim varovancem je videl v duše in zato se v njih tudi ni zmotil.

III. Žid Holoubku je v semenišču zelo ugajalo. Tu šele so se mu od-

prle oči, tu je spoznal v čem obstoji življenje in pravo veselje. Nič več ni objokoval svoje-ga vratolomnega padca pri maturi, marveč se je spominjal nanj kakor na veselo pustolovščino. Otresel se je in vrget od sebe vso nespametno slavo-hlepnost, ki jo je kot prvi v razredu skoraj bolešno hranil v sebi. Ni se več tako strastno vdajal učenju in knjigam, ni hrepenel več samo po tem, da bi imel v indeksu same "eminenter."

Pred maturo je imel v glavi lepo urejeno kakor v predalčkih, pa je prišel neki Mueller; potresel predalčke, in glej, njegovo znanje se je zmešalo, nemumna ležeča črtica je nekam zginila in nesreča je bila tu. Nesreča? Kaka nesreča!

To je bila sreča! Danes sploh ne bi znal več napisati enačbe elipse, in kaj zato? Njegovo častihleple je dobilo tam pri zelenem katedru smrtni udarec, nikoli več se ni dvignilo in je umrlo v njem. Nikdar več se ni učil za red, ni želel biti odličnjak, ni delal vetrnjaških načrtov za bodočnost, ni se hotel dvigniti nad vse druge. Bilo mu je popolnoma vseeno, kako o njen sodijo profesorji in predstojniki, in živel je povsem svojsko življenje. Študij ga ni utrujal, ne vznemirjal in zanj ni porabil vsega svojega časa.

Pri predavanju je skrbno pazil in to mu je pri njegovem izbornem spominu večidel zado-stovalo. Če je pred izpitom stvarino še enkrat prebral je bil prepričan, da stvar dodobra razume, čeprav je ne bi znal

"oddrati" kakor lajna. Njegove skušnje so sličile bolj razgovorom s profesorjem, tu pa tam je tudi kaj vprašal ali si dal iznova razložiti, toda običajno sta se dobro pogodila in se razšla v prijateljstvu.

Le ravnatelj, ki je prisostvoval letnim skušnjam v zavodu, je klical Holoubka k sebi in mu resno očital njegovo negotovost.

V BLAG SPOMIN
SESTINDVAJSETE OBLETNICE
SMRTI BLAGOPOKOJNEGA
OČETA

Joseph Klemenčič

ki je v Bogu zaspal 26. aprila 1927

Dragi in ljubljani oče! V globoki žalosti klečimo na Tvojem grobu in potrtega srca iščemo Tvojih blagih spominov. Ob tužni obletnici snivanja ob Tvoji ljubljani soprog in naši pokojni materi, Vama kličemo: Mir Vama bodi do svidenja nad zvezdami.

Zalujoci:

OTROCI

Cleveland, Ohio, 27. aprila 1953.

FRANCE GORŠE AKADEMSKI KIPAR

Izvršuje vsa dela cerkvene in liturgične umetnosti po lastnih izvirnih načrtih, tudi postaje križevga pota v bakru, mavcu ali v žgani glini. Izvršuje tudi načrte za slikana okna, paramente, prapore, kelihe in monštrance.

6519 St. Clair Ave. Tel. HE 2-1290
Cleveland 3, Ohio

Pozor! Pozor! Važno za vse!

Na obisk v staro domovino

Veliko rojakov je v zadnjih letih obiskalo našo staro domovino SLOVENIJO. Različno je bilo njihovo mnenje o tamkajšnjih političnih in gospodarskih razmerah, toda vsi so hvalili LEPOTO naše stare domovine in pripovedovali o nešteti zanimivostih, ki so jih tam videli. Na poti v domovino si je večina naših rojakov ogledala tudi PARIZ in druga velika mesta Zahodne in Južne Evrope. Užitek in veselje, ki so ga dosegali obiskovalci naše stare domovine in Evrope užili, vlečeta tja tudi druge. V velikem številu se prijavljajo. OPOZARJAMO ONE, KI ŽELE ŠE LETOS OBISKATI STARO DOMOVINO, NAJ SE JAVIJO ČIM PREJ!

Z ladjo ali letalom

Potovanje je možno z LADJO ali LETALOM. Potovanje z LETALOM je veliko hitreje in manj naporno, torej primerno posebno za STAREJŠE LJUDI in za take, ki NIMAJO NA RAZPOLAGO VELIKO ČASA.

Pomagajmo sorodnikom in prijateljem

Jugoslavija še ni prebrodila gospodarskih težav, ki sta jih povzročili zadnja vojna in v zadnjih letih posebno suša. Zato je blago v razmerju z za-sluzkom precej drago. Le redki so predmeti, ki jih v Jugoslaviji danes ne morete kupiti — če imate seveda DENAR. Vsem onim rojakom, ki imajo v Jugoslaviji prijatelje ali sorodnike, katerim bi radi pomagali, smo na razpolago za pošiljanje DENARJA — to je NAJBOLJ PRIPRAVNO in seveda tudi za pošiljanje MOKE in paketov s HRANO. Odpremljamo tudi vaše lastne pakete, ki jih prinesete v naš urad.

Vse pošiljke zajamčene!

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-4148

Naznanilo in Zahvala

Globoko užalosteni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je po kratki bolezni umrla naša ljuba mati in stara mati

1889

Frances Zaller

1953

Previdena s sv. zakramenti je zatisnila svoje dobre oči dne 19. marca 1953. leta. Pokojnica je bila rojena leta 1889 v vasi Selo Belo, fara Brod na Kolpi, odkoder je prišla v Ameriko 1910. leta.

Bila je članica društev sv. Helene št. 193 KSKJ, Združenih Slovenk št. 23 SDZ, podružnice št. 10 SZZ in Oltarnega društva pri fari Marije Vnebovzete, ter Sloboda broj 235 HBZ.

Pogreb se je vršil 23. marca 1953 iz pogrebnega zavoda A. Grdina in Sinovi v cerkev Marije Vnebovzete na Holmes Ave., kjer je za mir in pokoj duše pokojnice bila darovana sv. maša zadušnica. Po opravljenih cerkvenih in verskih obredih je bilo njeno truplo prepeljano na pokopališče Kalvarija in tam položeno v družinsko grobnico k večnemu počitku.

V dolžnost si štejemo, da se s tem iskreno zahvalimo Father Matiji Jager za molitve ob krsti pokojnice in za spremstvo na pokopališče. Father Rutar naj sprejme našo zahvalo za darovano sv. mašo zadušnico, za podelitev sv. zakramentov in za obiske med njeno boleznijo. Father Cimpermanu se toplo zahvalimo za obiske naše drage pokojnice med njeno boleznijo in za tolažilne besede, s katerimi je lajšal zadnje dneve njenega življenja.

Ljuba mati in stara mati, počivaj v miru v blagoslovljeni ameriški zemlji in lahka naj Ti bo gruda te naše lepe domovine! Kar nenadoma si odšla od nas, ki smo Te vsi ljubili, in nas pustila užalostene in solznih oči. In sedaj je hiša prazna brez Tebe, vsi mi Te pogrešamo. Pogrešajo pa Te in žalujejo za Teboj mnogi in mnogi, ki si jim toliko dobrega storila. Bog naj Te obilno poplača za vso Tvojo ljubezen, ki smo je bili deležni in za vse skrbi in težave, ki si jih imela obilo na tem svetu. Mi vsi pa se Te bomo spominjali z ljubeznijo in hvaležnostjo v naših molitvah in spominih, dokler nas vse ne združi dobri Bog v rajskih vrtovih.

Zalujoci ostali:

HERBERT, RAYMOND, LEONARD, sinovi

EILEEN, hči

LUCY, snaha

JOHNNY, GREGORY, vnuki

OSTALO SORODSTVO

Cleveland, Ohio, 27. aprila 1953.

Našo toplo zahvalo naj sprejmejo vsi, ki so ob krsto pokojnice položili tako lepe vence cvetja ter pokojnici izkazali s tem svoje spoštovanje in zadnjo čast.

Naša iskrena zahvala vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir in pokoj duše pokojnice.

Ravno tako naša topla zahvala vsem, ki so darovali za do-brodelne namene dobrodelnim društvom in ustanovam.

Srčna zahvala vsem, ki so pokojnico prišli kropiti in moliti ob njeni krsti, kakor tudi vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti na pokopališče.

Posebej se zahvalimo članom in članicam društev, ki jim je pokojnica pripadala, za molitve ob njeni krsti, za lepo slovo od svoje sestre in za spremstvo na pokopališče.

Prisrčna hvala pevskega zboru Mr. Rakarja za lepe žalostinke, ki jih je zapel v zadnje slovo naši dragi pokojnici.

Toplo se zahvalimo pogrebem-sorodnikom, ki so nosili krsto pokojnice.

Naša iskrena zahvala vsem, ki so na dan pogreba dali svoje avtomobile na razpolago ter tako dali priliko mnogim, da se pogreba udeležijo.

Zahvalimo se vsem, ki so nam pismeno ali ustmeno izrekli svoje sožalje. Enako naj sprejmejo našo najtoplejšo zahvalo vsi, ki so nam v tej, za nas tako težki uri, stali ob strani s svojo pomočjo, tolažbo in naklonjenostjo. Naj jih dobri Bog za vse to obilno poplača!

Končno se zahvalimo vsem tistim sorodnikom in prijateljem, ki so prišli na pogreb naše drage matere iz bližnjih in dalj-nih mest izven Clevelanda.

Našo toplo zahvalo naj sprejme pogrebni zavod A. Grdina in Sinovi za vzorno urejen pogreb in za vsestransko prvovrstno po-strežbo.

Dolino solz si zapustila, preluba naša mati mila, in duša Tvoja z vzdihom "Ave" v neba odplula je višave.

Pred božjim tronom zdaj klečiš, si truda rešena, trpljenja, uživaš sveti Paradiž, vso radost večnega življenja.